

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

(Br.) Vilt
in

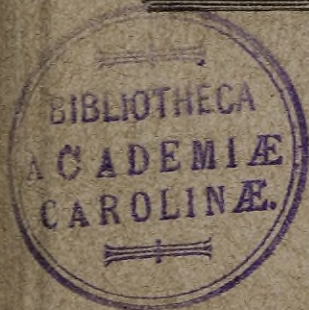
ARVID HERNER

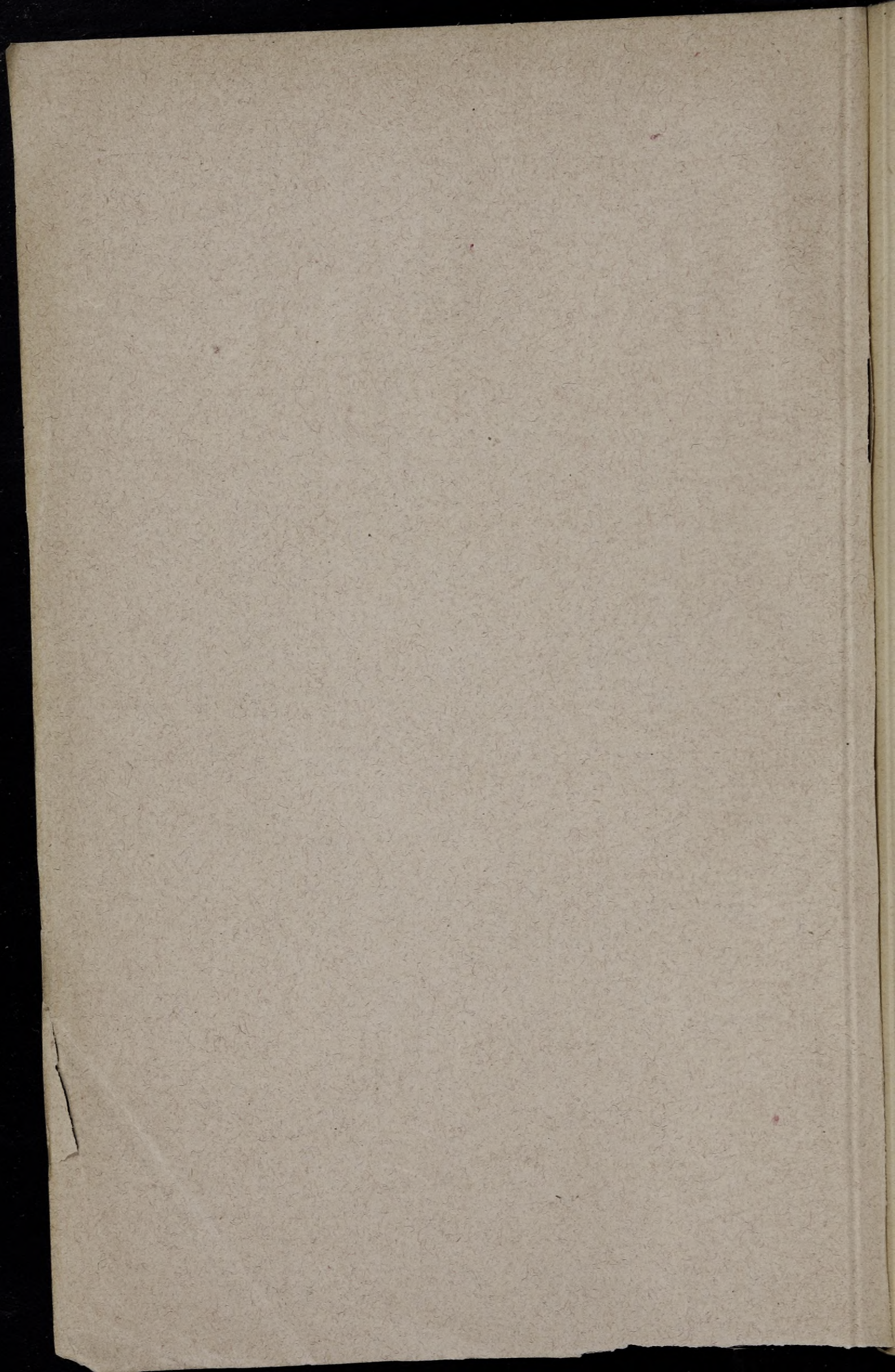
I. O. ÅBERG

STOCKHOLM,
NILS GLEERUPS FÖRLAGSEXPEDITION.

Pris: 80 öre.

1283

ARVID HERNER

SKILDNING UR STOCKHOLMSLIFVET

AF

J. O. ÅBERG.

STOCKHOLM

NILS GLEERUPS FÖRLAGSEXPEDITION.

STOCKHOLM.
ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG
1883.

ARVID HERNER

I. O. ÅBERG

I.

En ruskig höstafton år 186 . . . vandrade, sedan gasen blifvit tänd, en ung man med stora steg öfver Norrebro och stannade på Gustaf Adolfs torg bredvid statyn. Sedan han betänkt sig några minuter tog han vägen uppåt Regeringsgatan, men hade icke hunnit längre än till Lejas butik, förrän han stannade för andra gången och tycktes ifrigare än förut begrunda någonting. Slutligen utbrast han med lågmäld stämma, i det han ur den inre bröstfickan tog fram en liten annotationsbok, hvori han bläddrade:

“Att jag så hastigt skulle glömma husnumret! Vid denna gata vet jag bestämdt att det är — — se här har jag nu hans nya adress — — mycket riktigt, Regeringsgatan är det och nummer — — nummer — — 5 . . .”

Med dessa ord stoppade han ånyo in boken på sin plats och fortsatte vandringen gatan uppför. Snart hade han framkommit till det sökta huset, som var af fyra våningars höjd.

“Fyra trappor upp“, mumlade vandraren och såg upp till de höga upplysta fönstren i första, andra och tredje våningen. “Det går inte så fort att komma dit. Der uppe vid de mindre fönstren ska’ det vara.”

Men uppstigandet gick fortare än han trodde. Ifvern att träffa den han sökte hade påskyndat hans steg och innan han visste ordet af stod han vid början till den fjerde trappan, som var alldeles mörk. Så högt upp som fyra trappor anse icke Stockholms husvärdar det vara nödigt att bestå upplysning. De tycka naturligtvis att ju mindre man betalar, dess mindre skydd mot att bryta armar och ben af sig skall man ha. Och hvem

kan neka till, att det icke ligger en portion rättvisa, om än aldrig så liten, i denna tanke? Åtminstone ingen af Stockholms värddar.

Den fjerde trappan var, såsom vi sagt, mörk. Vår unge man tog för den skull en "jönköpingsask" ur ytterrockens bakficka, strök eld och gick skyndsamt trappan uppför. Uppkommen i den långa och smala förstugan varseblef han en mängd dörrar tätt invid hvarandra, men hvilken som var den rätta, det visste han naturligtvis icke, eftersom han aldrig varit der förut. Då han skulle uttaga nästa steg, slocknade stickan och han befann sig ensam i den mörka förstugan.

"Fördömdt", brummade han för sig sjelf och tog en ny sticka; "det borde finnas längre stickor, enkom afpassade för så'na här tillfällen. Se så nu fick jag då ljus igen. Men hvar är det? Ett visitkort! Ska' bli roligt att se hvad det är för en 'hudik', som kan bo så högt uppe och i ett sådant egyptiskt mörker, och ändå bestå sig med kort på dörren."

Men knappt hade han närmat stickan intill det lilla kortet, förrän han öfverraskad tappade den igen. På kortet läste han nemligen detta namn:

Arvid Herner.

Det var just honom som vandraren sökte. Utan att vidare tända på någon sticka letade han reda på nyckeln, som satt i dörren, ett tecken till att åtminstone någon fanns i rummet, vred sakta om den och trädde in. Knappt hade han kommit inom dörren, förrän en mensklig, figur som låg på soffan, rörde på sig och en djup stämma frågade:

"Hvem är det?"

"Arthur Henriksson", svarade vandraren och stängde dörren.

Kroppen på soffan sprang upp med detta utrop:

"Ah, är det du, min vän, du kommer just som om du vore kallad!"

"Men det var tusan hvad du flugit högt upp", fortfor Arthur. "Jag trodde att jag aldrig skulle hitta hit."

"Tycker du det? Annars ska' jag säga dig, att jag

trifves bäst på höjderne, der man ser så litet som möjligt af den krälände verlden.“

“Ja, det märker jag nog.“

Under detta korta samtal hade Arvid Herner tändt på sin lilla fotogénlampa, som öfver det lilla rummet spred ett dämpadt, men ändå behagligt sken.

“God afton“, sade han derpå och räckte vännen handen. “Det var länge sedan jag såg dig.“

“Jag säger detsamma“, utlät sig Arthur Henriksson, tog af sig ytterrocken och slog sig ned i den stoppade soffan. “Trefligt rum du har, fastän det är litet.“

“Behöfs inte större för den, som lefver på sina framtidsutsigter“, svarade Arvid Herner med ett sorgset leende. “Men, uppriktigt sagdt, rummet är så bra, att hvem som helst skulle kunna bo i det, till och med en grosshandlare...“

“Med kontoret i västfickan, ja“, afbröt Arthur skrattande. “Men säg mig nu en sak. Hur gick det med försäljningen af ditt manuskript?“

I stället för svar pekade Arvid på en tjock lunta, som låg på bordet.

“Hå, hå!“ pustade Arthur. “Afslaget således!“

“Inte just det“, inföll Arvid med sitt förra sorgliga leende. “Jag har sjelf tagit det tillbaka.“

“Hvarför det då?“

“Jag skäms verkligen att säga det, inte för min skull, utan för... ja, ja, du förstår mig nog!“

“Jaha, jag begriper. Men hur mycket ville han ge dig?“

“Åh, låt mig slippa att tala om det?“

“Nej, det slipper du inte. Sjung ut du!“

“Nåväl då! Han bjöd mig tolf riksdaler arket.“

“För ett original? Är du galen?“

“Nej, visst inte! Det är rena sanningen.“

Arthur svarade ingenting, men på hans blossande kinder och blixtrande ögon kunde man se, att vreden bodde inom honom.

“Ja, är det inte som jag alltid sagt“, utbrast han och slog knutna handen i bordet. “Sverige är ett otacksamt land för en författare.“

Arvid teg och sänkte hufvudet. Arthur fortfor:

“Gå heldre i lära hos en skomakare. Ett handtverk bringar dig största förtjensten, ty i våra dagar är arbetaren mera uppuren än fordom. Man ska' ha ett tålamod, större än Jobs, om man vill taga sig fram på den knaggliga författarebanan.”

“Sannt nog, min vän“, inföll Arvid med en suck, “men nog är det bra hårdt, att för en så lumpen sak som några riksdaler mera på arket behöfva afbryta den bana, som sedan barnaåren lekt mig i hågen! Men, det sorgligaste är likväl, att jag förlorar förtroendet till redligheten hos de personer, som ha med författare att göra. I stället för att uppmuntra en nybörjare, nedslå de med ens hans mod genom sin tvärhet och sitt, rent ut sagdt, förakt för hvarje nytt arbete som man bringar dem! Tolf riksdaler arket! Kan man tänka sig något sådant! Men jag ska' ej mera besvära desse affärsmän“, utbrast han och hans kinder glödde. “Jag har varit hos rektorn för X skola, och anhållit om att bli antagen till vikarie på en termin eller ett år, och han har gifvit mig godt hopp.”

“Och manuskriptet?“ frågade Arthur.

“Nästa brasa jag gör upp, ska' tändas med det.”

Arvids ton var så skarp, att vännen icke kom sig för att motsäga honom. Han bytte för den skull om samtal och frågade, i det han plirade smått med ögonen:

“Nå, har du sett *henne* sedan?”

En skär rodnad göt sig öfver Arvids kinder då han svarade:

“Nej, inte ännu, men... men...”

“Hvad för men?”

“Jag hoppas att snart få se henne.”

“O, du ungdomliga tillförsigt“, utbrast Arthur småleende; “du, som tror dig, lik Phaëton kunna nå solens ljus, ska' du inte lik denne också falla tillbaka?”

“Nej“, svarade Arvid tryggt.

“Hm, hm! Har du någonting i kikarn?”

“Hvad menar du?”

“Jag menar; jag menar... *vet* du hvar du ska' få se henne?”

“Åhja, på gatan i vanligaste fall“, svarade Arvid med stoiskt lugn och for med handen öfver pannan.

“Det var ett högst trivialt svar det der“, brummade Arthur misslynt. “Som god vän till dig, hade jag väntat mig ett annat.“

“Men, hur ska’ jag väl kunna ge något annat, då jag sjelf är okunnig om när jag ska’ få återse henne“, svarade Arvid. “Sådan frågan var, sådant blef också svaret, så att du kan åtminstone inte skylla på inkonsequens.“

“Hm, hm“, brummade Arthur ånyo och kastade sig baklänges i soffan, der han, smågnolande på en vistump, kikade uppåt det hvitrappade taket, och gjorde sina betraktelser.

Under tiden vandrade Arvid med hastiga steg öfver golfvet och vi ha nu, medan ömsesidig tystnad råder i det lilla rummet, tillfälle att närmare betrakta honom.

Arvid Herner var en lång och smärt yngling, ljus som en äkta nordisk son och med de mest talande ögon man kunde få se. Öfverläppen skuggades af små fina moustascher med något uppvidna spetsar. Munnen hade vanliga proportioner och hakan var fint rundad. Han var en vacker yngling, det påstodo alla, som sågo honom, men mest fruntimren, hvilka kastade på honom de mest talande blickar. Son till en fattig, för några år sedan afliden prestman, hade han begifvit sig tomhändt, men med god vilja och ypperliga kunskaper, ut i verlden för att tillkämpa sig ett oberoende, som för många kommer tidigt nog, för andra deremot först på ålderdomen. Han visste, att det var en svår uppgift han åtagit sig att lösa, men hvad är det väl som ungdomen icke tror sig kunna gå i land med! Den tilltror sig nästan kunna “försätta berg“. Och hvad vore väl alla våra sträfvanden, om icke denna djupa förtröstan, detta gudaborna hopp till ett bättre annat, lågade i vår själ? Såpbubblor, som den svagaste motvind genast skulle skingra.

Så trodde Arvid, och därför arbetade han.

Under sin studenttid i Upsala hade han gjort bekantskap med Arthur Henriksson, hvilkens föräldrar

bodde i Stockholm, och egde en ganska stor förmögenhet. De båda unge männen hade vid universitetet knutit en vänskapsförbindelse, som var stark nog att räcka till lifvets slut. Arthur Henriksson var mörk, kortväxt och hade ett ansigte, som om det just icke kunde få namn af att vara vackert, icke heller fick kallas fult. Det var den hjertliga godmodighet, som tydligt stod präglad i alla hans drag, som gjorde att han vann deras hjertan med hvilka han kom i närmare beröring. Arthur studerade till läkare och var nära att aflägga sin kandidatexamen.

“Men hör du“, utbrast han (Arthur), sedan han en lång stund envist skådat upp i taket, “du som aldrig varit hemma hos mig, ska’ komma snart för att se hur jag bor. Jag vill presentera dig för mina föräldrar och min syster. De längta efter att få se dig, det betyder jag, ty vi ha ofta talat om dig.“

“Tack, tack“, hviskade Arvid och tryckte vännens hand. “Jag vill komma hem till dig, men, såsom jag sagt, inte förr, än jag erhållit svar från rektorn. Då först kan jag besluta mig för att komma eller ej!“

Hm. Behöfs det då att sådana omständigheter tillstöta, för att du ska’ kunna besöka en vän och studentkamrat?“

I stället för svar såg Arvid på bonjouren, som hängde bredvid dörren.

“Ah, nu kommer du med dina barnsliga griller igen!“ utropade Arthur och sprang upp från sin beqväma plats. “Tror du, att mina föräldrar äro sådana menniskor, att de döma personen efter hans rock, om den är luggsliten eller ej! Nej, du! Men säg mig, hur länge se’n är det sedan du talade med rektorn?“

“För något öfver åtta dagar sedan.“

“Hur blef du mottagen?“

“Utmärkt artigt. Jag såg redan, att jag i honom hade en man, för hvilken jag tryggt kunde yppa min ställning, mina förhoppningar, som nu....“

“Och det gjorde du?“

“Ja!“

“Hur ljud hans svar?“

“Han svarade mig såsom alla andra: jag ska' göra allt, hvad jag kan. Men i detta ganska vanliga svar låg tillika ett allvar, som tydligt bevisade, att han var besluten att hålla sitt ord. Jag förtröstar också derpå.”

I detsamma, och innan Arthur han komma fram med det inpass, som han hade på tungan, hördes klumpiga steg utanför dörren och derpå en hård knackning.

“Det der låter alldeles som om det skulle komma från en bygels knogar“, sade Arthur småskrattande. “Du är väl aldrig rädd för dylika vampyrer?”

“Nej bevars“, svarade Arvid småleende och gick att öppna.

“Ett bref till herr Herner“, ljöd det utifrån och rösten tillade: “Lösen är betalad.”

“Från hvem kan det vara“, mumlade Arvid och gick fram till den lilla lampan. “Ett lokalbref! Från hvem kan det vara!“ upprepade han ännu en gång.

“Öppna det, öppna det!“ Jag är nyfiken som en qvinna“, pustade Arthur.

Snart låg brefvet öppet i Arvids händer. Med vexlande rörelser i sina manliga drag läste han de få rader, som voro skrifna der. Då han slutat, räckte han brefvet under tystnad åt Arthur, som med oro följt vännens minspel. Brefvet hade följande korta lydelse:

“Herr A. Herner!

Den plats ni söker har ni erhållit. Er tjenstgöring börjar med nästa år.

N.

rektor för X skola.“

“Bravo!“ ropade Arthur när han genomögnat brefvet och omfamnade Arvid, “nu ska' du väl få dig en ny rock, så att jag kan få se dig i mitt hem!”

“Tack för din vänskap, Arthur“, sade Arvid Herner och tryckte kraftigt vännens hand. “Och glad är jag äfven att jag fått platsen. Nu kan jag hoppas att förtjena så mycket, att jag nästa höst kan börja mina studier i Upsala igen, ty vet du broder, att jag ånyolängtar till boken. Och kommer jag väl en gång till Upsala, så ska' jag nog försöka att hålla mig kvar der. Men i qväll vill jag inte sitta inom fyra väggar“, fortfor han,

“jag måste ut, jag behöfver luft, ty jag vill andas fritt. Ännu har jag en tia kvar. Nu ska' vi ha oss ett glas punsch.”

“Det blir jag som bjuder på det“, svarade Arthur med bestämdhet.

“En annan gång, ja; men i qväll är det jag“, inföll Arvid icke mindre energiskt. Sedan de båda vännerna en god stund tvistat om hvilken af dem som skulle bli “wolthäter“, sade ändteligen Arthur:

“Nå, ske din vilje då! Jag föreslår att vi gå till Berns salong.”

“Kör för Berns salong då!”

2.

Den, som ej sett och varit i denna salong, med dess rika upplysning, dess brusande musik och hvimlet af människor, kan icke göra sig någon föreställning om hvad man känner, då man inträder der första, andra eller tredje gången. På en nykomling gör det ett gripande, storartadt intryck, isynnerhet i dess nuvarande restaurerade skick. Det är också stockholmarnes älskingsställe om vintern, liksom djurgården är det sommartiden. Såväl den rymliga salongen med sina båda läktare, hvarifrån man har utsigt öfver den nedanför böljande människomassan, som Meissners utmärkta orkester, locka besökande, icke blott att gå inom dörren och se sig omkring några minuter, utan till och med att slå sig ned der för aftonen, såvida man har ledigt och är ute för att fördrifva tiden. Och i Berns salong träffar man alltid vänner och bekanta, antingen sådana som “tuta“ i glada lag, eller sådana som gå igenom för att, äfven de, söka kände personer.

Klockan var närmare åtta då Arvid och Arthur inträdde i salongen.

“Här är visst inte godt om platser i qväll“, sade den förstnämnde, “och skulle vi inte lyckas att få någon, så gå vi till Blanchs kafé.”

“Åh nog ska’ det lyckas“, menade Arthur. “Om ingen plats finnes här nere, så är väl någon ledig på läktaren eller i smårummen!“

Sedan våra båda vänner en lång stund irrat omkring i salongen, knuffats och blifvit knuffade, utan att ha lyckats erhålla någon plats, gingo de ändteligen upp på läktaren, der de kommo fram till ett bord, som just i detsamma lemnades af en herre och en äldre dam. De slogo sig ned der och begärde in upsalapunsch.

Under det Arvid betraktade folket nere i salongen, fick han syn på en herre, som oafvändt betraktade honom med mindre vänliga blickar. Arvid blef förvånad öfver denna närgångenhet, och äfven Arthur, som observerat den okändes ögonkast, blef icke mindre förundrad. Han frågade slutligen:

“Känner du den der, som fixerar dig så skarpt.“

“Nej, jag vet mig aldrig förr ha sett honom“, svarade Arvid tankfull, “men nog tycker jag att ansigtet är bekant för mig.“

“Det är en inbiten snobb, det synes nog“, inföll Arthur och gaf den okände ett barskt ögonkast.

“Ja, så ser han ut.“

“Men“, fortfor Arthur, “ni ha bestämdt varit i något delo med hvarandra, ty hans blickar tyckas säga så mycket som: det var du, som stod mig i vägen.“

Arvid spratt till. Arthurs ord hade med ens för honom afslöjat gåtan.

“Du har rätt“, hviskade han så lågt, att ingen af de bredvid sittande hörde det. “Nu känner jag igen den oförskämde.“

“Berätta, berätta!“

“Det var ju han, som anföll det ensamma fruntimret — — —“.

“Aha, *henne*“, afbröt Arthur med tonvigt på sista ordet.

“Ja“, svarade Arvid sakta. “Du har inte hört mitt äfventyr till fyllest. Kom, låt oss gå in i hörnrummet, så vill jag förtälja det för dig.“

När de båda vännerna lyckligt och väl hamnat i

i en af sofforna i "gröna rummet" (åt Berzelii park), började Arvid:

"Det var för ungefär åtta dagar sedan, som följande lilla äfventyr ur stockholmslifvet hände mig. Jag kom ifrån staden och hade redan hunnit öfver Gustaf Adolfs torg och ett godt stycke upp på Regeringsgatan. Klockan slog just då sju i Jacob. Som jag beslutit mig för att icke arbeta något den qvällen, gjorde jag mig icke så brådtom, utan roade mig med att bekika de grannlåter, som lågo uppstaplade i fönstren. Jag försäkrar dig, att detta är ett ganska angenämt göra, då man inte vet hur man ska' fördrifva tiden, som då plägar gå ovanligt fort. Under det jag sålunda stod vid ett fönster i närheten af Hamngatan, utkom från samma bod en ung och blomstrande flicka, väl klädd. Hon stannade vid dörren ett par ögonblick och syntes betänka sig, antingen hon skulle gå uppåt eller nedåt gatan. Slutligen tog hon den först nämnda kosan. Utan att tänka på någonting, och aldräminst på den unga flickan, det försäkrar jag dig, följde jag efter. Jag hade knappt gått fyra alnar, då en sprättaktig herre skyndade förbi mig och gick fatt fruntimret, hvilket han fixerade skarpt, och derefter inlät sig i samtal med, såsom jag kunde tycka. Jag trodde naturligtvis, att det var en bekant till henne, och kunde ej underlåta att känna en smula afund öfver att han fick gå tillsammans med henne som — —."

"Jo, jo! Menniskan är svag nog!" afbröt Arthur leende.

"Ja, åtminstone var jag det för ögonblicket", genmälde Arvid i samma ton. "Men hör nu vidare. Naturligtvis fäste jag mig ej vid dem, utan ämnade gå öfver till andra trottoaren och göra en liten sväng nedåt torget igen, då jag hörde flickan säga med temligen hög stämma:

"Men, min herre, jag känner er inte."

"Jag spratt till. Hon kände honom inte. Ah, det var en annan sak", tänkte jag. Således måste han tillhöra den ligan, som benämnes 'ledighetskomitén' och som gjort till sin uppgift, att utföra bedrifter på gatorne

mot ensamma bättre fruntimmer. Det här börjar se betänkligt ut för flickan. Jag måste följa dem och se hvad slutet blir.“

“Dessa voro mina tankar, under det jag närmade mig paret allt mera. Slutligen kom jag så nära, att jag kunde höra herrn tala i de mest svassande och äckliga ordalag, men flickan svarade vidare ej ett enda ord. Sedan den oförskämde en lång stund utöst sina fadda artigheter utan att erhålla något svar, gick hans framfusighet så långt, att han bjöd flickan armen. Vid den rörelse han då gjorde, blef hon så förskräckt, att hon uppgaf ett lätt anskri och sprang åt sidan. Men som hon icke beräknade att det fanns en rännsten, steg hon ned i den, som lyckligtvis var torr, och föll omkull. Hennes förföljare ville springa fram, men i blinken var jag framme stötte honom åt sidan och sade:

“Det är er oförskämndhet mot denna qvinna, som vållat att hon föll!“

“Mannen gaf mig ett par basiliskögon och drog sig svärjande tillbaka, isynnerhet som folket började att gifva akt på honom. De sista ord han sade, voro likväl dessa:

“Er känner jag igen, och jag träffar er väl någon gång, då lägligt tillfälle kan gifvas.“

“Hvad menade han med det?“ frågade Arthur tankspridd.

“Förmodligen att han ville gifva mig stryk“, svarade Arvid och skrattade. “Men nu till slutet. Varsamt uppreste jag den unga flickan och en tacksam blick mötte mig. O, aldrig glömmet jag dessa nötblunda ögon, som nu stodo fulla af tårar! Ja, vet du, broder Arthur“, fortfor ynglingen med ungdomens hela glöd, “hade jag haft den eländige mellan fyra ögon i detta ögonblick, skulle jag visat hans ridderlighet, att det inte är på dylika bragder, som man vinner sitt rykte, och jag skulle visat honom det handgripligen.“

“Vidare, vidare“, sade Arthur utan att hemta andan.

“Hvad nu? Du ser upprörd ut!“

“Åhnej, men ser du — — jag — — jag intresserar mig för den flickan.“

“Nåväl, jag skaffade en åkare och bar flickan, som svårt brutit högra foten, fram till vagnen. Med hvilken blick hon tackade mig, det får du ursäkta om jag tiger med; men nog var den blicken värd mycket. Jag slog igen vagnsdörren, och då jag skulle fråga henne om hennes adress, sade hon den sjelf till åkaren, men så lågt, att jag icke kunde höra det!”

“Du gaf väl akt på åt hvilket håll åkaren körde?”

“Ja, åt Gustaf Adolfs torg till.”

“Och sedan dess har du inte återsett henne?”

“Nej.”

Arthur mumlade för sig sjelf någonting, som Arvid icke kunde uppfatta. Han sade för den skull:

“Känner du flickan?”

“Hur tycker du det!” utbrast Arthur med fullkomligt lugn. “Vill du att jag, som dessutom varit ifrån Stockholm i två år, ska’ känna till hvarenda flicka. Nej, käre bror! Det var emellertid ett rätt pikant äfventyr, och hvem vet om du inte i en framtid kommer att få nytta deraf.”

Arvid skakade på hufvudet och sade:

“Medeltiden är gu’nås förbi redan. Vi lefva inte mera i romantikens tidehvarf.”

“Jag deremot”, sade Arthur, “tycker, att i ditt äfventyr ligger så mycket verklighet som möjligt. Du ska’ få se, att följderna inte uteblifva.”

“Och du talar alldeles som om också du kände till saken”, sade Arvid och fixerade vännen skarpt.

“Åh prat!” utropade Arthur och sprang upp för att dölja det leende af tillfredsställelse, som spelade kring hans läppar. “Du öfverdrifver, käre bror! Kom, nu vilja vi gå härifrån. En sexa på ’Berzelius’ skulle smaka bra, eller hur?”

“Åh-jo”, mumlade Arvid sakta, “ganska — — bra.”

När de båda vännerna kommo ut i parken, hvem mötte dem då först, om icke den okände. Då han fick se Arvid, gick han rakt emot honom och frågade i spotsk ton:

“Ert namn, herre!”

“Och ert“, svarade Arvid under det han artigt lyfte på hatten.

Den okände bet sig i läppen och sade i samma spotska ton:

“Jag skulle kunna prygla upp er, om jag ville.“

“Om ni kunde, skulle ni ha sagt“, inföll Arthur och trädde fram. “Ah, hvad ser jag“, utbrast han och betraktade närmare den okände. “Hvar hade jag nyss mina ögon, då jag inte kände igen er. Ni är ju sek'ter Makulin, om jag ej missminner mig?“

I stället för att svara vände den okände sig hastigt om och försvann på Näckströmsgatan då han märkte, att han var känd.

Då klockan slog tolf, utkommo Arvid och Arthur från källaren “Berzelius“. Arm i arm vandrade de inåt staden till Stora Nygatan, der den sist nämnde bodde. Efter ett längre samtal utanför porten skiljdes vännerna åt med löfte att träffas dagen derpå.

Med raska steg vandrade Arvid derefter hemåt.

Det var en stjernklar natt. Den dimmiga väderleken hade försvunnit. Det började redan att frysa på.

Framkommen till porten trädde Arvid ned handen i ytterrocksfickan efter nyckeln, men hur han sökte, fann han den ändå icke. Han hade af en händelse tagit upp den ur fickan och sedan glömt att stoppa ned den igen, en försummelse, som han sällan lät komma sig till last. Förargligt var det emellertid, men det hjälpte ju icke, om han grämde sig aldrig så mycket, ty gjord gering står icke att ändra.

Sedan han bultat på porten ungefär en qvarts timme, och ingen kom för att öppna, beslöt han sig för att gå på ett hotell, oaktadt hans kassa icke var större än sex riksdaler. Han påskyndade för den skull stegen, och stod snart utanför “Rydberg“.

“Finns här något rum?“

“Nej.“

Likaså utanför “Kung Karl“:

“Är här något rum ledigt?”

“Nej.”

Då bar det af i smått lunk öfver Norrbro. “På hotellerna i staden måtte det väl finnas rum”, tänkte vår husville vän, “det vore väl tusan annars.” Men till hvilket ställe han än kom, svarades det honom, att alla rummen voro fulla af resande. Då började Arvid känna det kusligt och otrefligt, slog upp rockkragen och gick med långsamma steg mot Norr igen. Då han passerade Norrbro fick han åtskilliga ämnen till betraktelser. Han tänkte, under det han stod och såg på slottet, detta arkitektoniska mästerverk: “Hur mycket friare och ståtligare skulle det inte ta sig ut om bazarren och kongl. stallet voro borta! Hvarför skulle dessa vanprydande hus finnas i hjertat af Stockholm, och just på den plats, som enligt allas utsago skulle bli en af de skönaste i Europa, om den blefve fri från de rucklen, som nu belamra Helgeandsholmen. Skulle inte hufvudstadens styresmän, desse vise fäder, som anse att allt hvad de göra är ganska godt, också en gång finna, att Helgeandsholmen borde göras fri?”

Det fanns ingen, som i detta ögonblick kunde besvara hans fråga, men i stället uppdök ett annat ämne bredvid ynglingen, och det i form af en i trasor klädd man, som räckte ut handen, i det han med snörflande ton sade:

“Söta herre, ge mig en slant till nattqvarter!”

Arvid studsade. Mannens utmärklade ansigte kom honom att rysa, och ordet “nattqvarter”, att påminna honom om hans egen belägenhet.

“Ja, min vän”, svarade ynglingen, “jag är af egen försumlighet i samma ställning som du. Men, se här har du tjugufem öre. Skaffa dig nu tak öfver hufvudet, om du får det för de här styfrarne.”

“För hälften, herre”, sade karlen och slet mössan af hufvudet, som var nästan helt och hållet kalt. “Det andra ska’ vara till ett par supar i morgon bittida. Nu kan jag då ändteligen få värma upp mig. Hu-u-u! Tack herre!”

Och med dessa ord kilade mannen i väg åt Norr,

rädd att Arvid skulle antasta honom. Snart var han försvunnen.

“Det var det första äfventyret“, mumlade vår unge vän och gick långsamt fram emot Gustaf Adolphs torg. Der mötte han en polis och för denne omtalade han händelsen.

“Så’na der uslingar ta vi dagligen tjugtals“, svarade lagens väktare, “och herrn behöfver bara gå ut i kanterne af Norr och Ladugårdslandet, så ska’ herrn få se hur det krälar i kyffen af dylika ’logerare’, såsom vi kalla dem. Om dagarne ä’ de ute på vandringar lite hvarstades, men när det börjar lida mot niotiden, krypa de in i sina hål igen.“

“Ja, men är det inte förenadt med fara att gå ut i den trakten sedan det blifvit mörkt? Jag ser alltid i tidningarne, att personer rånas derute.“

“Om det är farligt, jo det kan herrn vara säker på. Till och med på ljusa dagen får man knappt gå i fred för desse vilde sällar.“

Arvid tyckte, att det blef allt mera kusligt, och han tänkte verkligen på att gifva konstapeln del af sina bekymmer. Men vid närmare eftersinnande slog han det ur hågen, såsom varande högst oklokt i detta ögonblick. Han tog för den skull farväl af den språk-samme konstapeln och stod snart på Gustaf Adolphs torg igen, men plötsligt stannade han och slog sig för pannan.

“Ah, der har jag inte varit ännu“, utbrast han. “Jag vill höra efter om inte der möjligtvis finnes rum.“

Med dessa ord ökade han stegen och stod snart på Norra Smedjegatan. Här vandrade han från hotell till hotell, och kom slutligen på nedgåendet till “De France“. Han ringde på och dörren öppnades. En flicka tittade ut.

“Hvad är det nu?“ frågade hon snäsigt.

“Finns här rum?“

“Ja.“

“Hvad kostar ett för natten.“

“Är herrn ensam?“

“Ja, som ni ser.“

“Tre riksdaler.“

“Hur högt uppe?”

“Fyra trappor.”

“Är det eldrum?”

“Nej.” *)

Hvem undrar på, att Arvid nu blef ond vid detta oförskämnda prejningsförsök. Utan att säga ett enda ord vände han flickan ryggen och gick. Den tunga dörren slogs igen och Arvid befann sig ånyo på gatan. Utan att tänka på just någonting, tog han genaste vägen nedåt Drottninggatan, der en ensam vandrare då och då mötte honom. Framkommen till Odensgatan vek han af till venster och stod inom kort på Clara kyrkogård. Der var tyst som i de grafvar, hvilkas minnesstenar glänste i den stjernklara natten. Men här kunde han icke heller uppehålla sig längre. Han vände för den skull om och vek in på Odensgatan igen. Hunnen till midten af gatan såg han en dubbelport stå på glänt. Sakta öppnade han den ena porten och möttes af ett stort mörkt föremål, som han vid närmare påseende fann vara en hyrkuskvagn. En idé genomfor blixtsnabbt hans hufvud. Han ville, heldre än att promenera hela den långa oktobernatten på gatan, utse denna vagn till sin sängkammare. Väl tyckte han, att det var något ruskigt och stötte ganska mycket på uteliggare, men hvad skulle han göra i sin belägenhet! För nöden måste alla skrupler vika, så också Arvids. Utan att vidare egna en enda tanke åt hvad som komma skulle, hoppade han vigt upp i droskan och lade sig. Hans tankar foro hit och dit. Än voro de hos Arthur, den trofaste vännen, än hos den sköna flickan, som han lyckats rädda från Makulin, än hos den gamla modren i Upsala. Icke kunde de väl ana, att han denna natt måste sofva i en hyrkuskvagn därför att han glömt portnyckeln.

Hur han tänkte och tänkte, insomnade han snart och sof lika godt som om han legat hemma i sin mjuka säng. Drömmens genier omsväfvade honom äfven här i

*) Dialogen fullt öfvensstämmande med sanningen. Förf. har sjelf bevittnat och straxt derefter upptecknat den.

åkardroskan, och bjödo honom af sitt stora förråd på guld, kärlek och framtida lycka.

Mot morgonen vaknade han förskräckt och reste sig upp. En barsk stämman, som i den yrvakne Arvids öron ljöd som en domsbasun, ropade:

“Kommer ni inte, edra sakramenskade kriter! Jag ska' lära er att dra' skankarne efter er, jag!”

I detsamma hördes en stark “klatsch”, och ett par hästar stannade i den halföppna porten.

3.

Innan vi fortgå längre med berättelsen må det tillåtas oss, att gå några timmar tillbaka. Vi vilja då försätta oss till nummer 3... på Stora Nygatan.

I ett väl möbleradt rum i andra våningen finna vi en ung flicka med ett det finaste ansigte man kunde få se. Hon var af medelmåttig storlek och hade mörkbrunt rikt hår, som var upplagdt i tjocka flätor. Hon såg älsklig ut, den unga flickan, och ung var hon, ty ännu hade hon icke sett aderton somrar försvinna. Först om ett par månader skulle hon få se det. På den skära hyn, så fin att man knappt tordes vidröra den, uppsprungo tidt och ofta de vackraste rosor, och ur de mörkblå, talande ögonen skimrade ibland strålar af en så äkta och oförfalskad glädje, att man ovilkorligt kom på den tanken: Du har bestämdt aldrig haft några sorger.

Sannt är att Ellen, så hette flickan, hittills icke haft några bekymmer, värda att lägga på sinnet, men om vi nu skulle göra oss så djerfva, att lyssna till hennes lilla monolog, skola vi utan tvifvel finna orsaken till det lätta moln, som då och då öfverfor hennes bländhvita panna.

“Gud vare lof att jag nu är återställd från mitt fall”, hviskade hon. “Usch, så'na otäcka karlar, som inte kunna låta en flicka gå i fred på gatan! Men, när jag efteråt tänker på hans utseende, måste jag verkligen

skratta. Han trodde sig visst vara oemotståndlig, den der herrn.“ Och vid dessa ord klingade från den unga flickans läppar ett skratt, så rent och älskligt, att den lilla kanariefogeln, som hittills sutit stum och sorgsen sett utåt den grådaskiga himmelen, rycktes upp ur sin försöfning och slog sina drillar. Sedan Ellen en stund hört på den lille sångaren, fortfor hon: “Jag har någorstädes läst om negrerne, och deras utseende rann mig genast i hågen, då jag såg den der “karlen“.

Här försjönk hon i djupa funderingar, och derunder purprades ofta hennes kinder.

“Men, den andre, som kom till min räddning, hvem kunde det vara“, fortfor hon i sin tankegång. “Han såg hygglig ut, och så mycket jag kunde se af hans ansigte, var det — —.“

“Ellen, Ellen!“ ropade i detsamma en stämma från de inre rummen, “kom hit, flicka!“

“Kommer straxt, mamma lilla“, svarade den täcka flickan och sprang lifligt upp. “Kommer straxt! Nå, hvad är det frågan om nu“, fortfor hon, väl inkommen i det innersta rummet. “Ah, ett bref från tant, kan jag tro!“

“Ja, det är från syster min“, svarade modren. “Hon bjuder oss till sig i morgon. Det var länge sedan vi voro i Upsala. Jag tycker att det ska' bli rätt roligt att komma dit ett slag. Tycker inte du det också?“

“Jo, men hvad säger pappa?“

“Jag har redan talat med honom, och han vill bestämdt att vi ska' resa. Jag har redan beställt en hyrkusk hit i morgon bittida.“

“Ska' vi gå med morgontåget då?“

“Ja, det är väl bäst.“

“Hur länge få vi stanna i Upsala?“

“Åh, vi bli väl der minst ett par dagar.“

“Då måste jag se om min toalett“, ropade Ellen och slog ihop händerne. “Mamma ska' tro, att jag vill uppträda på ett sätt, som gör stockholmsflickorna all heder, och — —.“

“Pratmakerska“, afbröt modren skämtsamt och gaf

den vackra dottren ett lätt slag på kinden. "Barnsligheter skulle jag sagt."

"Åh, jag är inte så barn heller. Snart fyller jag aderton år, såsom mamma behagade påminna sig."

Med dessa ord hoppade hon skrattande ur rummet. En stund förblef modren försänkt i sina grubblerier. Derpå hviskade hon, i det hon vek tillsammans systemens bref, det hon läst i:

"Jag förstår inte flickan nu på sednaste tiden. Före det olycksaliga fallet på Regeringsgatan var hon alltid munter, nu deremot kan hon i hela timmar sitta tyst och allvarsam, och om någon då väcker henne ur hennes tankar, rodnar hon och stammar hela meningar. Hm, hm!"

4.

Då Arvid förnam hästtrampet i sjelfva portöppningen, blef han till en början ganska illa till mods, men ju mera han tänkte på stundens belägenhet, desto lugnare blef han. Det här var ju ett äfventyr så pikant, som någon kunde önska sig det. Om lyckan nu vore honom gynnsam, skulle han kanske få taga sig en morgonpromenad i vagn, och slutet — — ja; der stannade hans tankar. Att kusken skulle ut för att "hemta", det förstod han nog, men om det var i Stockholm, Haga, Ulriksdal, Nackanäs, eller något annat ställe, det hviskade ingen underkunnig fogel honom i örat.

Lika försigtigt, som om det gällt lifvet, stack han ut hufvudet genom ena fönstret. Tack vare det mörker, som ännu herrskade i den långa portgången, blef han icke observerad af kusken, när denne spände för hästarne. Arvid såg också nu, hvad han förut ej gifvit akt på, att vagnen stod vänd utåt. Likaledes upptäckte han, att det redan börjat dagas betydligt, men att det ändå var nog mörkt att, äfven när vagnen kom ut på gatan, dölja honom för kuskens blickar. Ty han såg nu, att ingen annan utväg fanns, än att sitta stilla och

låta ödet regera. Visserligen hade han, medan kusken spände för hästen, kunnat smyga sig ut ur vagnen och taga till benen, men han förkastade genast detta förslag. Han skulle också ganska väl ha kunnat ge sig tillkänna, men hvem kunde ansvara för, att icke kusken vore misstänksam, och i sin förtrytelse kunde ange honom för polisen! Nej, bäst vore ändå att afbida tiden. Han föresatte sig att möta alla händelser så lugnt som möjligt.

Ändteligen hade kusken spänt för och närmade sig ena vagnsdörren under det han mumlade:

“Fördömdt tråkigt att jag inte fick sofva längre! Hu-u! Och så skulle Peter lägga sig till att bli sjuk just som det var hans tur att ha morgonkörden! Hu-u! Kallt på morgonqvisten! En snaps tycker jag skall smaka bra! Ptro, edra sakramenskade kreatur. Det är väl hafren, som piggat upp er!” skrek han till och ryckte häftigt på tömmen. “Lona, du är då alltid morgonkry af dig, mera än som behöfs, men om qvällarne då hänger du hufvu't som en förfrusen tvättmadam. Stilla, säger jag er!”

När de ståtliga hästarne ändteligen lugnat sig, drog den axelbrede kusken upp en liten flaska ur bakfickan på sitt “livré” och satte den för munnen.

“Den krabaten kunde gerna bjuda mig en sup också“, tänkte Arvid, der han satt uppkrupen i bortersta hörnet. “Jag har god lust att ge mig tillkänna och — — —”.

“Ah“, utropade just i detsamma kusken och tog flaskan från läpparne, “det var skönt det der, ska' jag säga! Ja, en liten sup renadt smakar ändå 'kuku' så här dags på morgonkulan. Den värmer upp blodet, den — — den — —; ja, den är förbaskadt bra, när den så här kilar ända ned till stortån. Husch, nu är jag kry igen och nu ska' det gå som ett 'jehu' in till sta'n och så till norr igen. Stilla, Lona, annars får du dig ett nyp, så att du ska' stå på två ben!”

Då han uttalade dessa sista ord, öppnade han vagnsdörren. Det var nära att Arvid skrikit till. Han såg nu att det nästan var omöjligt, att längre förbli oupp- täckt. Likväl teg han stilla och tryckte sig så hårdt

mot den motsatta dörren, att han fruktade, att den i hvarje ögonblick skulle springa upp. Dörren var dock väl tillåst.

“Här är mörkt som i en kolsäck“, mumlade kusken åter, i det han med ena handen kände efter om dynorna lågo ordentligt. Härunder var han så nära Arvids ben, att han endast behöft sträcka fram sig ett par tum till för att vidröra dem. Arvid vågade icke andas. Det hade varit detsamma som att ge sig tillkänna. “Åh, det var sannt“, fortfor kusken, “jag ställde ju vagnen i ordning i går qväll! Allt bra! Hej, kriter, nu ska’ det bära af! Men först måste jag ha en klunk till!”

Med dessa ord smällde han igen dörren, och sedan han tömt den lilla flaskan i botten, steg han upp på sin plats. Då först drog Arvid ett långt andedrag. Han var tills vidare räddad. Nu skulle det kanske lätt gått för sig, att smyga ut ur vagnen. Men just nu eggades han af sitt ungdomliga sinne till att fortsätta äfventyret till slut. Han intog för den skull en beqväm plats i ena hörnet och afbidade med stoiskt lugn hvad som komma skulle.

Vagnen for ut på gatan. Uppkommen på Drottninggatan vände kusken åt höger, och i snabb fart bar det af ned mot Fredsgatan. Om någon mött ekipaget och sett Arvid, der han satt i sitt hörn med armarne i kors öfver bröstet och med djupsinnig min betraktade kuskens breda rygg och de fladdrande banden på hatten, skulle han naturligtvis icke kunnat falla på någon annan tanke, än att allt var som det skulle vara.

Under det vagnen for öfver Norrbro, der kusken körde förbi ett par andra hyrkuskar, hvilka sannolikt också voro ute för att “hemta“, samt en långkärra, som i sakta mak for ned till sin station på Skeppsbron, passade Arvid på, medan dånet af vagnarne var som starkast, och öppnade den dörren, vid hvilken han satt. Han tänkte i detta ögonblick icke på, att denna dörr ju kunde vara den orätta. Med ena handen fasthöll han sedan dörren på sin plats.

Så gick det i samma raska fart öfver Mynttorget, Myntgatan och in på Stora Nygatan. Nu började Arvid

känna sig smått ängslig, ty det anade honom, att upp-lösningen var nära. Han bibehöll likväl ihärdigt sin plats, färdig att i hvilket ögonblick som helst springa ut, äfven om händelserne tvungo honom att hoppa ur midt på gatan. Han riskerade mycket heldre att göra en kullerbytta på den frusna marken, än att bli anhållen af polis.

Framkommen till nummer 3 . . . , stannade vagnen. Arvid kastade en hastig blick uppåt huset, och ett utrop låg redan på hans läppar, då lyckligtvis omständigheterna hejdade det. Kusken hade ju stannat utanför det hus, der Arthur bodde. Hvilken sällsam händelse! Icke trodde han, då han om natten följt vännen dit, att han några timmar derefter skulle åka dit i hyrvagn!

Men han fann nog, att platsen icke var väl vald till funderingar öfver denna sak. Till sin stora glädje upptäckte han, att slumpen låtit honom öppna rätt dörr, och just som kusken trögt nedsteg från den höga kuskbocken (hans tröghet kom sig deraf, att han trasslade in fötterna i tömmen), sköt Arvid sakta upp dörren på motsatt sida (kusken steg nemligen af till höger), stack varsamt ut hufvudet och ena benet, och då kuskens jernbeslagna klackar slogo mot gatan, stod äfven ynglingen fri på densamma. Kusken hade ingenting märkt. Nu gällde det att komma undan så fort som möjligt. Detta tillgick på följande sätt:

Medan kusken sysslade framme vid hästarne, gick Arvid bakom vagnen ett godt stycke, dock alltid så, att den höga korgen var rakt emellan honom och hästarne. Det lyckades, och som vår unge äfventyrare såg en port öppen i huset näst intill det, utanför hvilket hyrvagnen stannat, slank han in der, ty han var nyfiken att se slutet.

Det lät icke heller länge vänta på sig. Arvid hade stått på sin utkik ungefär tio minuter, då han såg kusken slå upp dörren.

“Nu går jag sakta framåt“, tänkte han. “Det är väl inte ovanligt, att man är ute så här tidigt på morgonen.“

Sagdt och gjordt. Arvid gick fram på trottoaren,

och kom midt för vagnen i samma ögonblick som Ellen (ty läsaren har väl redan gissat, att det var våra upsalarresande som skulle hemtas) satte foten på jernsteget. En blick ur hennes ögon mötte Arvid. Han stannade, och en glödande rodnad höljde hans kinder. Ellens djupa rodnad doldes af halfmörkret inne i vagnen. Hon hade känt igen sin beskyddare på Regeringsgatan.

“Det var hon!” utbrast ynglingen och slog sig för pannan just som vagnen satte sig i rörelse. “Ah — — hvilket äfventyr!”

Vagnen rullade bort, och vår hjälte, som först då riktigt kom till besinning, rusade efter. Hända hvad som hända ville, han föresatte sig att följa med så långt han kunde.

Andtruten framkom han till norra bangården några minuter efter sedan vagnen stannat framför portalen. Han kunde i det ovissa halfdunklet se tvenne fruntimmer, som ilade uppför den breda trätrappan, och det anade honom, att *hon* var en af dessa två. Att gå in i väntsalen skulle varit högst oförsigtigt då hon en gång sett honom. Han stannade för den skull utanför, och afvaktade med högt klappande hjerta signalen till afgång. Den gafs ändteligen och Arvid störtade ut på perrongen. Han fick ej se en enda skymt af Ellen, hur han än fixerade vagnarne. Långsamt företog han således sin vandring hemåt, tänkande som så:

“Det var en händelserik morgon. Hvad ska’ följa derpå?”

Då han kom upp på sitt rum, rann det honom i sinnet, att han dagen förut blott helt lösligt genomögnat det bref, han erhållit från den kära modren. Han hade stoppat det i samma ytterrocksficka, hvori han hade sin näsduk, det kom han ihåg. Besynnerligt emellertid att brefvet nu icke fanns, hvarken i den eller andra fickor. Arvid blef ängslig till mods. Skulle han ha tappat det — — kanske i vagnen — —?

“Ja, det slår inte fel”, mumlade han. “Jag erinrar mig bestämdt, att jag stoppade brefvet i näsduksfickan! Jag har med säkerhet tappat det i vagnen. Försmädligt! Ska’ jag yppa allt för kusken, om

han möjligtvis tillvaratagit det? Nej! nej! Slumpen, som gjort att jag förlorat brevet, får också återställa det. Om bara inte min mor talat så mycket om mitt äfventyr ändå! Det är det tråkigaste.“

Arvid genomsökte ännu en gång på det noggrannaste sina fickor, men brevet var och förblef borta.

5.

Den, som har sett Stockholm på julaftonen, får ungefär samma intryck, som då han betraktar en surrande bikupa. På "julmarknaden", denna barnens glada dag, hvilken fröjd och glädje när de små rycka mamma i kjolen och skrika:

“Mamma, en t'umpet, en häst, en docka!”

Det är också den enda tid på året som Stortorget är iklädt sin högtidsdrägt.

Vi följa de båda vännerna genom gatorne. Hvilket människovimmel på Vesterlång-, Drottning- och Regeringsgatorne! Dessa tre vägar äro också Stockholms förnämsta pulsådror. Detta gäller isynnerhet om den först nämnda gatan. Hvilka toaletter möta oss icke der! Den högättade damen, kamelian, demimondens yttersta dotter, borgarhustrun, fröken och mamsellen, alla tränas de om hvarandra i bodarne, beundra, köpa måhända, eller i vanligaste fall läspa sitt "jag ska' komma tillbaka om en stund", för att om några minuter spela samma scen i nästa bod. Men, se dig åt sidan! Står icke der nere i den kalla och fuktiga gränden en qvinna med sitt barn på armen! Hon töres ej visa sig på den ljusa gatan, ty hennes kropp är hölj'd af paltor. Huru-dan julafton blir det väl för dem? Hör, barnet qvider sakta. Modren trycker det hårdare till sitt bröst ty hon förstår den lillas språk som ljud så här: Bröd, mamma, bröd! Skall hon våga sig upp på gatan, upp bland den böljande människomassan!

Hon går, ty ännu en gång qvider den lilla.

“Oförskämnda tiggerska“, mumlar en dam, som ifrån barndomen aldrig varit i saknad af bröd eller nöjen.

“Att inte polisen kan dra försorg om, att man slipper besväras af så’na menniskor på sjelfvaste julaftonen“, säger högt en välmående bagare. Den arma qvinnan hör dessa ord, men hvem vill tro att de skära henne djupt in i själen för det späda barnets skull! Åhnej, det vore för mycket begärtdt af dem, som endast läst i någon bok, att det finnes ett ord, som heter *svälta*. Den fina damen skulle få en slagattack om hon bråkade sin hjerna med att tyda det ordet; den välmående herrn skulle känna sig hungrig på nytt, och det vore ju riktig synd om deras “herrligheter“.

Låt qvinnan bedja förgäfves, hon är ju icke värd en bättre lott!

“En bit bröd“, framstammar ändteligen hennes tunga, då barnet för tredje gången qvider. Hon vore ej värd modersnamnet, om hon kunde vara döf i det ögonblicket.

“Vet du inte, att det är förbjudet att tigga!“ ryter en barsk stämma i den fattiga modrens öron. Förskräckt vänder hon sig åt sidan. Framför henne står en lagens väktare med blankskurad plåt på mössan, nummer och krona på kragen. Han är ute i sin tienst nu.

“Mitt barn hungrar“, hviskar qvinnan, “och inte jag.“

“Angår mig inte! Följ med till vaktkontoret.“

Qvinnan följer och trycker det qvidande barnet hårdare till sitt bröst. Mängden gapar på henne, och mången säger halfhögt:

“Hon har förmodligen stulit.“

“Nej, hon har tiggat.“

Samhället stiftar hårda lagar för den, som tigger om en beta bröd, men hur långt går det väl i sin skyldighet, att värna om den olycklige? Här falla dess inkonseqvenser tillhopa i ett, och bli ett Babelstorn af idel felaktigheter, hvilka det tillhör framtiden att rätta.

Ser du den der qvinnan, som stassar derborta? Hon stannar utanför en juvelerarebutik! Efter en stunds betraktande går hon in och köper ett guldsmycke. Du har sett ansigtet förut? Åhja; det är ju den lilla frukt-

försäljerskan, som för tre år sedan sprang ut och in på schweitzerierne med sin nätta korg under armen. Har hon redan förtjenat så mycket, att hon kan köpa ett guldsmycke till julklapp åt sin gamla mor, och dessutom bo "i våning"?

Om du frågar henne, så svarar hon med en knyck på nacken och finner dig oförskämmd. Hon vill vara förnäm, och hon är som Lydiens vackra döttrar, om hvilka Zenophon talar så mycket i sin "Anabasis".

Vill du följa med rouéen på hans julaftonspromenad? Nej, det tjenar till ingenting; man vet ändå hans marschruta.

Detta är bara en liten profbit af en julafton i Stockholm.

"Således följer du mig ned till stationen", sade Arvid, der han och Arthur vid middagstiden på julaftonen vandrade arm i arm Regeringsgatan uppför till den förstnämndes hem.

"Ja visst. Men du lofvade, att förtälja om ett äfventyr, som du haft för icke så länge sedan. Gör det nu!"

"Nåväl då", svarade Arvid, och derpå omtalade han för vännen sin "kinesning" i hyrvagnen med så lifliga färger, att Arthur ofta afbröt honom med ett klingande skratt. Då han nämnde att vagnen for åt Stora Nygatan, afbröt honom Arthur med denna häftiga fråga:

"Hvar stannade den?"

"Vid det hus der du bor."

"Ser du ett sådant charmant byxtyg", utbrast Arthur i detsamma och lutade sig ned vid ett bodfönster, för att dölja den förlägenhet, som stod att läsa i hans ansigte. "Jag ska' gå in och fråga efter priset."

Arvid var så upptagen af sina tankar på den för honom okända flickan, att han alls icke gifvit akt på Arthurs förlägenhet, eller fäst sig vid hans hastiga utrop. Han sade för den skull med största lugn:

"Skynda dig tillbaka då."

"Åhnej, jag har besinnat mig. Det ser så dumt ut att fråga på en vara, som man inte ämnar köpa", svarade Arthur och tog Arvid under armen igen. Han

var nu fullkomligt lugn, och det spelade till och med ett belåtet leende kring hans läppar, då han fortfor:

“Nå, hvem fick du då se utträda ur huset?”

“*Henne*, du. Jag följde vagnen, som tog vägen till norra bangården.”

“Och sedan har du väl återsett henne?”

“Nej. Förmodligen är hon ingen stockholmska, ty då skulle jag nog fått se henne. Många gånger har jag gått förbi der du bor, men aldrig sett en skymt af henne. Men, kanske du, som bor i samma hus, vet hvem hon är?”

“Åh, hvarför tror du det! Det finnes väl flere hushåll än vårt i gården, och dessutom ska' jag uppriktigt säga dig, att jag aldrig forskar efter hvilka som äro våra grannar.”

Arvid svarade ingenting, men tänkte så mycket mera.

En timme sednare stod han på norra bangårdens perrong, och Arthur stod bredvid honom. Signalpipan ljud, lokomotivet svarade på sitt gälla sätt, och långsamt satte sig tåget i rörelse.

“Farväl så länge, Arvid”, ropade Arthur och svängde hatten. “Helsa alla bekanta i Upsala.”

“Farväl, broder. Jag ska' helsa dem, men gör du mig den tjensten och framför min helsning till din far och mor och — — —.”

Arthur hörde icke mera, ty tåget rusade åstad, men själf ifyllde han, under det han gick hemåt, vännens mening sålunda:

“Min syster! Ja, nog ska' jag helsa henne alltid.”

Julen förflöt lugn och i all rolighet åtminstone för våra båda vänner, Arvid och Arthur. Under helgen, denna betydelsefulla fest, då höga och låga, fattiga och rika, glädjas med de sina; då nödens bleka och af köld skälfvande barn bli mättade så långt medlidandet medgifver; då “klapparne” stifta vänskap, knyta familjebanden starkare och ofta äro ett uttryck af en blyg kärlek mellan de tvenne unga, som med dem tolka hvad

de känna; då — — ja; då så mycket händer, att det skulle bli alltför långt att här uppräknas ens fjerdedelen, då satt Arvid i Upsala hos den gamla modren. Det var kärlek och frid i det tarfliga hemmet. Den bästa julklapp sonen kunde bringa modren, var underrättelsen om att han fått plats i X skola, samt beslutet, att der-efter komma till Upsala, för att fortsätta studierne. Det var så, som fru Herner ville ha det, och hon glädde sig redan i tankarne, att till nästa höst få hem sonen för en längre tid.

Antingen läsaren nu vill det, eller ej, och vi hoppas att han medger det, förbigå vi nu något öfver en månad. Och hvad betyder egentligen en så kort tid i en berättelse? Ingenting annat än ett långt tankstreck, då författaren mången gång har tillfälle att skapa nya händelser.

Det var i början på februari, också 186... Arvid hade icke allenast återkommit till Stockholm, utan äfven tillträdt sin nya befattning. Dagen förr än detta skedde hade Arthur varit hos honom. Eldbrasan hade sprakat så muntert i den lilla kammaren och under det de båda vännerna samspråkade om likt och olik från upsala- och stockholmslifvet, ihågkom Arvid sitt manuskript. Utan att Arthur kunde ana hvad som var på färde hade Arvid ryckt fram det och slungat det i elden. Förgäfvess sprang Arthur fram. De giriga eldtungorna hade redan fattat sitt byte och hvad de en gång fått i sitt våld, det släppa de icke så snart.

“Ser du hur vackert det brinner“, skrattade Arvid. “Det är mina idéer, som gå upp i lågor. Derfor är det icke sagdt, att mina idéer äro eld och lågor. Långt derifrån, min bästa bror. De äro kanske för reela, för att bli någonting af. Jag tillstår för dig, att jag inte har så mycken fantasi, som en författare behöfver, om han vill uppnå en viss höjd i sitt författarskap. Derfor tänker jag också ganska ofta, då jag läser berättelser, sammanskrifne utan all fantasi: Bättre hade det varit om du aldrig känt till en enda bokstaf. Jag har kanske fällt min egen dom med dessa ord; men jag är åtminstone utan skuld, alldenstund ödet fogat så, att jag

aldrig fått ge ut den aldra minsta bit. Nej; jag vill egna min tid åt ungdomars uppfostran. Jag vill arbeta för att sprida den sanna, icke den trångbröstade, upplysningen bland folket. Ty när folket blir upplyst, försvinner af sig sjelf all den råhet, som nu är förherrsande hos den stora massan. Arthur“, utropade han och hans vackra ögon glänste, “det är en stor, en makt-påliggande mission som jag åtagit mig, dock vill jag tro, att arbete skall föra till målet. Eller, hvad tror du?”

“Att arbete för till målet vet du lika så väl som jag“, svarade Arthur, “men om du står ut med det ihärdiga arbetet, se, det blir åter en annan sak.”

“Nå målet eller gå under, det är mitt valspråk“, svarade Arvid energiskt. “Men, se nu är manuskriptet till aska, och med det alla mina sköna förhoppningar om framgång på den literära banan.”

“Åh, hvad det beträffar, så måste du väl kunna få ihop ett dylikt manuskript en gång till om du blott vill det.”

“Aldrig, bror.”

“Hm, Hm!”

Då Arthur gått satt Arvid en stund tyst och fundersam med hufvudet lutadt i båda händerne. Slutligen uppreste han sig, for med handen öfver pannan och mumlade:

“I morgon är jag bjuden till Arthurs föräldrar. Det är hans systers adertonde födelsedag. Men hvarför såg han så besynnerlig ut, då han å sin fars vägnar bjöd mig? Det kan jag omöjligt begripa. Jag har aldrig sett honom sådan! Hvad han blifvit förändrad medan jag var i Upsala! Ah, kanske han är i samma fördömelse som jag! Säkert. Han är kär.”

Dagen derefter installerades Arvid af rektor N. i den klass, der han skulle läsa. Naturligtvis var lärjungarnes nyfikenhet på det aldra högsta spänd. De hade till och med i förväg diskuterat frågan huruvida något puts skulle försökas eller ej, i akt och mening att försöka den nye läraren, och hade denna diskussion ledt till det resultat, att ett dylikt skulle göras. Rektorn hade för den skull knappt hunnit utom dörren, förrän

en utanför kakelugnen sittande pojke oförmärkt kastade in två knallhattar i den sprakande brasan.

Nu fogade händelsen så, att knallhattarne exploderade just som Arvid stod framför brasan. Han var icke så nervstark, att han förmådde behålla lugnet, och detta roade naturligtvis pojkarne alldeles ofantligt. Ett allmänt fnissande uppstod i klassen. Arvid blef blodröd af harm, och frågade efter gerningsmannen. Naturligtvis tego alla, ty det var klart att alla voro oskyldiga.

“Jaså”, sade den unge läraren med lugn, “eftersom ingen vill ange upphofsmanen, så får hela klassen sitta emellan.”

Pojkarne väntade sig naturligtvis stut öfver låg, men då ingen sådan bestraffning hördes af, trodde de att allt var bara skämt, och fortforo i sina upptåg. Arvid låtsade icke märka dem, utan lät pojkarne hållas, men då timmen var slut och loftet kom, och hela klassen rusade upp från bänkarne, gick Arvid helt lugnt fram till dörren och läste den. Pojkarne stodo der med långa näsor.

“Sitt ned, mine vänner”, sade han med en vänlig mine. “Ni ha roat er en timme; nu kommer lästimmen, och förr än ni läst upp edra lexor för mig, slipper ingen ut.”

Pojkarne blefvo mäkta flata och brummade en stund. Men när de sågo att ingenting hjälpte, läste de af alla krafter. En och en half timme derefter blefvo de utsläppta. Ännu en gång sökte den obändiga pojkhopen att “skrämma magistern till efterlåtenhet”, såsom en fjortonårig talare uttryckte sig, men när Arvid efter detta andra attentat höll dem instängda i fulla två timmar, afstodo de från sina puts, och derefter blef förhållandet mellan lärare och lärjungar det aldri bästa. Arvid satte sig efter hand allt mera in i sitt kall och vann med hvarje dag större förtroende hos rektor N., som till sist förklarade sig vilja vara ynglingens faderlige vän.

6.

I ett fint möbleradt rum vid Dottningsgatan suto på förmiddagen samma dag, som bjudningen var hos Henrikssons föräldrar, tvenne unge män och förde ett högst lifligt samtal. Det var löjtnant Sporre och kapten Hjelmbuske. Löjtnanten var en ung man med ett ansigte, hvare lidelserna redan dragit djupa fåror. Kaptenen deremot hade sett minst fyratiofem år försvinna, men bevarat sitt utseende ganska väl, tack vare frisören och sminkburken.

“Nå“, sade löjtnanten (förlåt att jag glömde en väsentlig del af hans namn; han hette *von Sporre* och hade blifvit adlad därför att hans fullblodssto på sex kapplöpningar hade tagit första priset utan att en enda gång stappla), “du är väl bjuden till kamrer Henriksson i afton?”

“Ja, och du?”

“Ja visst! Der jag en gång blifvit introducerad, derifrån rymmer jag inte fältet så lätt. Dessutom lär flickan få godt om pengar då gubben lägger näsan i vädret. Jag besöker ganska ofta den der familjen, ty utom pengarne är tösen rätt passabel.“

Kaptenen gjorde en ful grimace. Löjtnanten märkte den icke, utan fortfor:

“Jag tror att jag har framgång hos henne. Gubben sjelf är mig inte ogin, det har jag nog sett. I afton har jag pligtskyldigast uppjudit henne till första valsen. Men — — hvarför dricker du inte, bror — — jag försäkrar dig att konjaken är syperb. Skål för min nya eröfring!”

“Skål“, mumlade kapten Hjelmbuske så lågt, att von Sporre knappt hörde det. Den stackars kaptenen! Kamratens ord hade ordentligt “lagt honom på halster“, ty han var sjelf en ifrig spekulant på mamsell Henriksson.

Löjtnanten, som väl märkte hur det stod till med Hjelmbuske, var nog ädelmodig att byta om samtal. Han sade för den skull:

“Du såg ju min Bellona vid sista kapplöpningen, då hon tog första priset, ett tusen riksdaler? Du såg hvilket lopp hon hade! Ah, det är ett charmant djur! Äkta fullblod! Och så uthållig se'n! Och våra kapplöpningar sedan! Finnes det väl ädlare nöjen till! Jag försäkrar dig, att heldre än att afstå Bellona och försaka kapplöpningarne, ville jag försaka — — —.”

“Mamsell Henriksson?” afbröt kapten Hjelmbuske och reste sig hastigt.

“Hvad nu, hvad kommer åt dig bror!”

“Åh, ingenting alls; men eftersom jag skall på tjenstgöring klockan ett, så får du ursäkta om jag går nu. Farväl!”

“Farväl då! Vi träffas i afton.”

Men kaptenen, som redan var utom dörren, hörde icke de sista orden.

“Han är svartsjuk som en muselman“, sade von Sporre för sig sjelf, der han framför spegeln synade sin figur både fram och bak. “Nåja, det har han allt skäl i att vara“, fortfor martissonen och vred upp de knappt synliga spetsarne på de tunna mustacherna, “ty jag är sannerligen inte god att ta's med i dylika saker.”

Läsaren har naturligtvis redan gissat sig till att den vackra Ellen var Arthurs syster? Vi tro det, och stärka honom ytterligare i denna hans förmodan. I och med detsamma ha vi äfven förklaring på Arthurs besynnerliga sätt gent emot Arvid, då talet föll på den vackra okända. Arthur hade redan från den afton i Berns salong, då vännen omtalade sitt äfventyr med flickan, vetat att det var hans syster, som Arvid räddat. Men för denne hade han icke omtalat, att han räknade släktskap med flickan, tvertom, veta vi, att han sagt sig icke känna henne. Icke heller hade han för Ellen nämnt det ringaste ord om sin bekantskap med hennes räddare, och den unga flickan var sjelf för blyg att spörja brodern om detta, för hennes hjerta så ömtåliga ämne.

För hennes hjerta ömtåliga ämne! hör jag läsaren utropa. Är hon då redan kär i honom? Icke riktigt ännu, det kunna vi försäkra, men långt ifrån är det icke. Och hur vill man begära, att en ung och förtjusande stockholmska skall vara likgiltig för den, som på öppen gata räddat henne från en oförskämd karl! Sannerligen skulle vi icke göra henne bra orätt om vi trodde så!

Men, se nu var förhållandet, såsom vi veta, sådant, att Ellen icke kände sin räddare annat, än till namnet, och många gånger tyckte hon att det var tråkigt, isynnerhet sedan den äfventyrliga morgonen, då hon och modren reste till Upsala. Ofta var hon rätt ond på sig sjelf, då hon icke kunde låta bli att tänka på den unge mannen, men hur hon föresatte sig att strida emot, lyckades det ändå icke. Så förargligt hade hon aldrig tillförne varit ute. Hon drömde till och med om honom, och när en ung flicka drömmer om den, som till på köpet varit hennes räddare, då vet man hur det står till.

Ungefär en timme förr än gästerna skulle komma finna vi Ellen ensam i sitt lilla rum. Oaktadt bjudningen var ganska stor, och det i dag var hennes adertonde födelsedag, var hon visst icke utpyntad så, som andra damer skulle varit. En enkel klädning utan den ringaste prydnad omslöt hennes smärta, välformade gestalt, och i det rika håret satt endast en enkel lefvande blomma, en present af en väninna. Denna skrud klädde henne mycket mera, än om hon varit höljd i sammets- eller sidentyger och ett helt orangeri i håret, allt efter behagsjuka qvinnors sed.

“Arthur nämnde i går, att en af hans vänner vid namn Arvid Herner skall komma hit“, mumlade Ellen. “Hur besynnerligt! Måne det der brefvet, som jag hittade i vagnen, då vi på morgonen reste till norra stationen, tillhör honom? Nu kan jag inte lemna det tillbaka. Ack, om jag varit så klok att genast försegla det och sända det till honom efter adressen på brefvet! Ty det är naturligt, att han, då han såg att brefvet gått förloradt, varit orolig! Men, ett besynnerligt bref är det i alla fall, och en romantisk person måste det

vara, eftersom hans mor kan skriva sådana ord till honom. Jag måste läsa om det igen för att kunna bedömma honom, då han kommer. Arthur säger, att det är hans bästa vän. Det ska' bli roligt att se honom."

Med dessa ord upptog Ellen ur sin byrålåda ett tillskrynkladt papper, vek upp det och läste. Vi vilja här citera det angelägnaste:

— — — — "Min bästa Arvid, du har varit ute för ett äfventyr, såsom du omtalar, och det med en flicka! Du har fattat kärlek till henne utan att ens veta hennes namn! Det är ungdomen så likt, och deri liknar du fullkomligt din far, som blef bekant med mig på en båtfärd, då han frälste mig och mina systrar från döden i vågorne. Gud gifve att denna din känsla, den måste vara allvarlig, eftersom du i så eldiga ordalag talar om henne, ej måtte göra att du försummar dina pligter som lärare, och således förstör din framtid, som nu börjar ljusna en smula. Tag ett råd af mig, min son: Gå ej till några ytterligheter, ty det är dödande för den, som vill sträfvä sig fram i verlden. Ett jemnt sinne går alltid först till målet. Lyd din moders råd: Tag dig till vara. Låt ej ungdomens glöd förstöra dina vackra föresatser att arbeta i det kall du nu påtagit dig, ty då följer oftast likgiltighet och lätja och båda dessa äro, utom oförenliga med en man, alldeles själsdödande. Det är din moder, som ber dig derom. — — — —."

En lång stund satt Ellen tyst och grubblande med det täcka hufvudet lutadt i ena handen. Hvad hon nu tänkte, det anförtrodde hon icke åt sin tunga. Utan att hon märkte det, skred tiden framåt, och först då snabba steg hördes utanför dörren, spratt hon till och sprang upp. Att låsa ned brefvet hade hon icke tid till. Hon lade det fördenskull bakom spegeln med en skyndsamhet, som tydligt ådagalade, det hon fruktade att visa det för någon annan.

Det var fadren, kamrer Henriksson, en medelålders man med ett allvarligt och intelligent ansigte som trädde in.

"Jaså, du är redan klädd, min pulla", sade kamreren och omfamnade sin vackra dotter. "Du har klädt

dig så enkelt som jag ville. Tack för det, min flicka. I rappet ha vi väl snart våra gäster här."

"Snälla pappa, hur ska' jag nog kunna tacka dig för den glädje du beredt mig genom att bjuda hit våra vänner", sade den unga flickan och smekte fadren.

"Derigenom att du alltid är öm och god mot dina föräldrar, min Ellen. Din och Arthurs kärlek blir vår högsta belöning."

Ellen ville svara, men i detsamma stack kammarjungfrun in hufvudet och sade:

"Löjtnanten och kaptenen ä' här nu."

Firandet af en förmögen flickas adertonde födelsedag, äfven om hon icke kan jemföras med Ellen Henriksson i fägring, ger alltid ämne till åtskilligt allvarliga betraktelser och framtidsförhoppningar, åtminstone hos de ogifte manlige gästerna. Så äfven vid detta tillfälle. Unge kontorister, extraordinarier i embetsverken, vigilatörer, både ofrälse och adlige, militärer i granna uniformer och en packe oinlösta skuldsedlar i byrålådan, alla desse och flere dertill gjorde sig de mest lysande förhoppningar denna afton. Insatsen utgjordes också af minst femtiotusen, och det är en hel förmögenhet i vår fattiga Nord.

Ifrigast af alla voro likväl kapten Hjelmbuske och löjtnant von Sporre, och isynnerhet bemödade sig den sist nämnde att på alla möjliga sätt väcka Ellens intresse. Han hade också för aftonen tagit på sig sin mest förtjusande mine och bar pincenez'en med det honom egna behaget och sjelfbelåtenheten. Tack vare sminket kunde Hjelmbuske riktigt grundligt förarga sig men hvarken rodna eller blekna vid kamratens artighet. Mången mustig krigared gick i tysthet öfver hans läppar, och i harmen att gång efter annan se sig undanpetad af rivalen, som hade mera "talande tunga", störtade han i sig det ena punschglaset efter det andra. Han svor också heligt vid sitt sabelfäste, och den eden var för-

tärlig, ty såsom militär måste han hålla sitt ord, att i framtiden utkräfvä hämnd af löjtnanten.

“Ni har väl inte glömt det löfte ni gaf mig om första valsen“, sade löjtnanten och gaf Ellen en så vacker blick han kunde.

“Jag sviker aldrig det löfte jag gifvit“, svarade Ellen skälmaktigt.

Löjtnant von Sporre var förtjust; ja, hvad mera var, han trodde sig vara i sjunde himmelen, då han krökte armen omkring Ellens smärta lif. Men, vi måste, till hans egen skam tillstå, att denna förtjusning rörde icke så mycket Ellen sjelf som hennes femtiotusen.

Efter dansen blef det litet uppehåll och härunder inträdde Arvid fri och obesvärad.

“Studeranden Herner; mina föräldrar“, presenterade Arthur.

Men Ellen syntes icke till. Hade hon måhända gömt sig? På sätt och vis, ty i ett af smårummen, nemligen det, som låg närmast Ellens, suto hon och flertalet af de andra flickorna, kring hvilka kaptenen och löjtnanten, samt några extraordinarier, som trotsade den mördande elden från martissönernes blickar, fladdrade lika hungrande fjärilar. Dit förde nu Arthur vännen. Men innan han öfverskred tröskeln, sade han, i det ett hjertligt leende spelade på hans läppar:

“Bered dig nu på en öfverraskning.“

Som en blixtnögen genomfor den tanken Arvids hufvud, att *hon* skulle finnas der. Han frågade Arthur derom, men erhöill blott samma leende som förut till svar. De unge männen trädde in.

Herrarne, hvilka slutit en krets omkring damerna, vände sig om, obehagligt störda af den nya tillökningen. Men Arthur trädde raskt genom den öppnade halvcirkeln och förde Arvid fram till systemen. Ellen sprang upp och hennes kinder glödde af en stark rodnad. Arvid, som i kritiska ögonblick besatt den fördelen att kunna något lägga band på sina känslor, bugade sig temligen afmätt, då Arthur presenterade:

“Studeranden Arvid Herner; min syster.“

“Arvid Herner, Arvid Herner“, tänkte Ellen, då

Arthur och hans vän drogo sig tillbaka, "det kan inte vara någon annan än han! Hvilket möte!" Och hon slutade sin tankegång sålunda: "Den stygge Arthur, som inte kunde förklara mig allt, men", tänkte hon vidare, "hur skulle han kunna göra det, när han inte visste någonting."

Ellens sprittande glädje var för qvällen bortblåst. Kaptenen och löjtnanten ville spricka af harm, ty icke så oriktigt tillskrefvo de Arvids närvaro den unga flickans tankspriddhet.

"Hör du", sade kaptenen och tog löjtnanten af sides, "den der poj kvalpen håller på att öfverflygla oss."

"Jaså", sade von Sporre och såg bort till Arvid och Ellen, som genom Arthurs bemedling blifvit inledda i ett lifligt samtal.

"Ja, har du inte ögon att se hur förtjust hon är att få tala med studentpojken. Anamma och besitta, bror, hvar är nu vår charmanta tur?"

Löjtnanten bet sig harmfult i läppen, men teg. Sedan han en stund stått försjunken i grubblerier, gick han hastigt bort till Ellen och sade, i det han gaf Arvid en sned blick:

"Tillåter ni, min fröken, att jag får nästa vals med er?"

"Jag tackar, men jag är redan uppbjuden", svarade Ellen allvarsamt. Detta afskräckte likväl icke löjtnanten att slå sig ned midt emot Arvid och deltaga i konversationen. Hans käckhet, det enda fält, hvarpå han, såsom många andra af våra "försvarare", kunna visa sig tappre, ditlockade kaptenen och med honom en svärm af Ellens andre beundrare. Arvid, som i detta ögonblick ej ville täfla med de andre, reste sig och uppsökte Arthur, som skrattande mottog honom med dessa ord:

"Ser du, jag är mäktade fallen för öfverraskningar, och — — —."

"Du visste då, att det var din syster som jag hade tillfälle att göra den der lilla tjensten?"

"Skulle jag inte det, när du med sådan värme i Berns salong omtalade ditt äfventyr!"

Arvid rodnade starkt vid tanken på att han lagt

sina känslor så oförtäckt i dagen för Arthur. Kanske han, den skälmen, omtalat allt för Ellen?”

“Dessutom får jag säga dig“, fortfor Arthur, “att jag på alla möjliga vis talat godt för dig hos syster min. Men, ditt äfventyr i hyrkuskvagnen — —.“

“För tusan, du har väl inte talat om det heller“, afbröt Arvid ängsligt. “Hvilka tankar ska’ hon då inte få om mig?”

“Nej, min vän, dermed har jag tegat som muren. Men, kom nu in och drick ett glas punsch. Sedan ska’ du ut igen och slå de der knektarne ur brädet. Och det blir ingen svår sak för dig, det vet jag!”

Dessa sista ord yttrade Arthur med en så egenomlig blick, att Arvid kände sig både förtjust och en smula brydd. I dörren, som ledde till det rum, der Bacchi håfvor voro framsatta och kring hvilka en mängd unga och gamla skämtade, vände han sig hastigt om, och hans blickar mötte Ellens. Hvad såg han månne, eftersom hans vackra ögon glänste i högre färg? Det tillhör oss icke att nu berätta det.

När musiken spelade upp kom Ellen in till Arthur och Arvid, som voro inbegripna i ett lifligt samtal.

“Nu, herr Herner“, yttrade hon med ett skalkaktigt leende, “rycker jag er från glaset. Har ni något deremot?”

Arvid for upp och en lindrig rodnad flög öfver hans kinder, då han svarade:

“Ni är stygg i ert skämt, mamsell Herner. Skulle jag bli ond?”

“Ja, inte vet jag“, utbrast Ellen och skrattade. “Herrarne bruka med svårighet kunna förmås att lemna glaset.“ Och med dessa ord gaf hon brodern en skälmaktig blick.

“Trösta dig“, utropade Arthur skrattande, “den der tillvitelsen var bara åt mig. Var lugn, kära syster, jag ska’ visa dig att jag lika mycket tycker om ditt kön. Lycka till på färden, mitt herrskap!”

Ett vackrare par än Arvid och Ellen skulle man få söka efter. Så tyckte åtminstone flertalet af gästerne. Arvid var också en utmärkt dansör och förde sin dam

med ett behag och en lätthet, som gjorde löjtnanten och kaptenen, hvilka ansågo sig såsom de förnämste i den vägen, rent af förtviflade.

Men icke tänkte Arvid derpå nu. Han höll ju den han i hemlighet älskade i sina armar. Han tryckte armen hårdare om hennes midja, och han omfattade så troget och skyddande den lilla handen, liksom vore han rädd att någon skulle rycka den ifrån honom. Och Ellen? Behöfva vi väl säga, att hon fann sig väl i Arvids famn? Derom vittnade tydligt den lätta suck, som undslapp hennes bröst, när dansen var slut. Eller kanske det var en lättnadens suck? Åhnej, då suckar man icke på det viset.

Under det dansen som bäst pågick smög sig löjtnanten in i det lilla rum, der Arvid blifvit presenterad för Ellen. Der fanns ingen menniska. Dörren till den unga flickans jungfrubur stod halföppen och derinne kastade en nätt lampa med mattslipadt glas ett behagligt skimmer öfver föremålen. Löjtnanten tittade in och en djup suck undslapp hans bröst. Det var en saknadens suck. Oemotståndligt drefs han af nyfikenhetsbegäret dit in! Hur täckt och väl ordnad var icke allt. Sedan han sett sig omkring några ögonblick närmade han sig åter dörren, ty han tordes icke dröja längre derinne, då hans skarpa blickar föllo på det bref, som Ellen i brådskan oförsigtigt nog lagt bakom spegeln, och som sköt ut ett godt stycke öfver kanten. Som adressen var stor och tydligt skrifven upptäckte von Sporre genast namnet Herner. Som en blix genomfor den tanken hans hufvud, att han skulle bemäktiga sig brefvet. Han ryckte det till sig och ilade ut, samt sköt sakta till dörren efter sig. Derpå gick han ut i danssalongen. Ingen hade märkt hans försvinnande.

Efter supén troppade gästerne småningom af. De sista voro de båda militärerne samt Arvid. Då han skulle gå, sade kamrer Henriksson, i det han fattade ynglingens hand:

“Arthur har i afton omtalat att det var ni, som räddade min dotter från hennes oförskämde förföljare. Anse mitt hus såsom ert eget. Det skall göra både

mig, min hustru och mina barn en stor glädje. Ni är välkommen *när* ni kommer.“

Arvid bugade sig stillatigande.

Då han var färdig att gå räckte Ellen honom sin hand med dessa få ord:

“Jag har inte förr haft tillfälle att tacka er. Mottag nu min tack och var välkommen när ni behagar.“

Arvid ville svara, men han kunde icke få ord. Hans hjerta var för fullt. Till svar tryckte han sakta Ellens hand och ilade bort, följd af Ellens blickar. Han flög trapporna utför. Han jublade i sitt hjerta, ty den unga flickan hade återgäldat hans handtryckning. Då han kom ut på gatan var det nära, att han sprungit omkull både kaptenen och löjtnanten.

“Se upp, drummel!” röt löjtnanten ilsket, och kaptenen brummade accompagnementet dertill.

Arvid betraktade knektarne noga, i tanke att det var ett par simpla gardister, men då han såg hvilka de voro, svarade han i sarkastisk ton:

“Ursäkta mig, herrarne äro inte i kasernen nu.“

Med dessa ord påskyndade han sin gång, ty det var en kall natt, och stod inom kort vid sitt hem. Denna gång hade han icke glömt portnyckeln. Äfventyret i hyrkuskvagnen hade gjort honom försigtig.

Då kaptenen och löjtnanten skiljdes åt på Gustaf Adolphs torg, sade den sist nämnde:

“Nu kan du vara säker på, att jag har dem båda i mitt våld. Åh, de måste dansa som marionetter för mig. För att undvika skandal måste hon afskeda honom, och han? — — — Ja, med honom bör det inte bli svårt att få bugt.“

“Men, akta dig, så att du inte förlöper dig“, varnade kaptenen i harmsen ton. “Qvinnor äro listiga af bara tusan och — —.“

“Åh, var lugn“, afbröt löjtnanten med tillförsigt. “jag släpper inte så lätt mitt tag. Vi träffas i morgon. Farväl!“

“Farväl!“

7.

Stockholm vintertiden! Se der ett ämne, som icke kan så lätt uttömmas af en författare, han må skrifva aldrig så stora volymer deröfver. Från amaranthen, neptuniorden, börsbalerne ända ned till Mosebackes danslokal; från Berns salong och Blanchs kafé ned till aftonunderhållningarne på Odéon; från den rymliga isbanan på Nybroviken, till de små "plättarne" på Clara sjö och kälkåkningen i Landtmätarebacken — öfverallt roar man sig af hjertans lust. Öfverallt samma känslor. På amaranthen klappar hjertat under siden och sammet, på Odéon under kläde och vadmal.

Det är icke vår mening att här söka skildra nöjena "på höjden" ty de äro oftast af så stel och tråkig natur, att de snarare väcka ledsnad och tröghet. Det må vara hofskalderne förbehållet, att med sirliga versfötter, lika stela och släpiga som damen i den urringade sidenklädningen, lofsjunga dessa fester, der nöjet har ett råmärke, hvaröfver ingen får träda, såvida han vill att "nådens sol" skall lysa hans bana. Vi hålla oss i stället till det friska folklifvet sådant det yttrar sig i hufvudstaden, der det, tyvärr, börjar bli allt mera sällsynt.

Det är på Odéon, ett par dagar efter bjudningen hos kamrer Herner. Hvem har varit i Stockholm och icke gått in der? Troligtvis icke mången. Tjuguåttan på Regeringsgatan är mera känd än Femtifemman på Drottninggatan, än "Bährs villa", ja, till och med än slottskapellet och blasieholmskyrkan.

I den låga och rektangelformiga salen trängdes gästerne om hvarandra. Hvad skratt och larm! Man hör knappt de sångerskor, som uppträda på tribunen. Publiken faller in i sången, applåderar "ryskan", skratrar ut "långa danskan" och tiger när "lillan" slutat. Lillan är yngst af sällskapet och bevakas strängast af mammas ("harpan") argusögon.

"Hon sjunger som om någon stode bakom och stötte henne i nacken för hvar ton, som ska' ut", yttrade en af det sällskap, som hade tagit plats nedanför tribunen.

Mamma, som hört detta yttrande, gaf den oförskräckte kritikern ett af sina skarpaste ögonkast.

Sednare på aftonen, klockan kunde vara omkring tio, inträdde tvenne personer i lokalen. Det var Arvid och Arthur. Den först nämnde hade icke tagit ut många steg, förrän han tvärstannade.

“Jag går inte längre“, sade han och grep Arthur i armen. “Heldre då till ett annat ställe.“

“Åh, var inte barnslig nu“, skrattade Arthur. “Vill du lära känna lifvet från en anmärkningsvärd sida, måste du gå in på dylika ställen som detta. Dessutom är det ju vår mening, att ej blanda oss i oväsendet, utan endast observera. Kom, vi sätta oss vid det här lediga bordet och taga en half punsch.“

Arvid lät öfvertala sig och slog sig ned. Punschen kom och glasen ifylldes.

“Ser du, Arvid“, sade Arthur, då han en stund sett sig omkring, “dine afsvurne fiender sitta der framme i sidorummet.“

“Hvilka?“

“Hjelmbuske och von Sporre.“

“Ah! Och kanske i uniform?“

“Nej, så försigtige äro de dock.“

“Ja, apropos de der herrarne, så hade du ju en viktig sak att berätta?“

“Nog är den viktig, men föga angenäm för dig, men isynnerhet för min syster. Hon är nästan tröstlös.“

“Store Gud, hvad kan det vara!“

“Jo, lyssna ska' du få höra! Du kommer ihåg din mors bref, som du talade om för mig att du förlorat den der äfventyrliga natten. Detta bref hittade Ellen i hyrvagnen, och hon gömde det väl. Stackars syster, hon tordes ej skicka det tillbaka, eller, rättare sagdt, hon ville det inte. Nå, nå, hör mig till slut“, utbrast Arthur, då Arvid gjorde en häftig rörelse. “Samma dag som vi hade bjudningen, läste hon igenom brefvet. Ja, må du förlåta hennes nyfikenhet. Just som hon slutat kom far in och Ellen hade inte annan utväg, än att kasta brefvet bakom spegeln. Gästerne kommo, brefvet glömdes och till all olycka stod dörren till hennes rum

öppen hela qvällen. Sedan alla gästerne gått påminde sig Ellen brefvet. Hon sprang in i sitt rum, men — — brefvet var borta!

“Ha! Någon har passat på och tagit det“, mumlade Arvid och knöt händerne. “Mig gör det visserligen ingenting, men din syster — — —.”

“Hon är också nästan öfvergifven“, sade Arthur, “och det var med knapp nöd som jag kunde få veta det jag nu berättat.“

“Misstänker hon ingen?”

“Jo“, hviskade Arthur lågt.

“Hvem? Säg mig hans namn, och — — —.”

“Tyst, tyst. Den misstänkte finnes här; det är — — är — — von Sporre!“

Det var nära att Arvid sprungit upp, men Arthur hejdade honom och fortfor:

“Efteråt kom Ellen att tänka på löjtnantens beteende sista delen af qvällen. Han var alltjemt orolig men blef gladare än vanligt, när supén var slut. För att ej väcka misstankar stannade han likväl kvar i det längsta. Det kan inte vara någon annan än von Sporre, som stulit brefvet.“

“Den skurken“, mumlade Arvid. “Men, hvilken afsigt kan han ha med mitt bref?”

“Förstår du inte det“, sporde Arvid med lågmäld stämma. “Han är svartsjuk på dig, den högmodige narren, och vill med detta bref kompromettera Ellen, såvida hon inte ger honom ja då han friar för andra gången.“

“Har han då friat en gång?“ frågade Arvid med hämmad andedrägt.

“Ja“, svarade Arthur leende, ty han förstod vänens känslor. “Det var på börsbalen i fjol, men Ellen bara dref med den inbillske. Sedan dess hyser han agg både till henne, mig och våra föräldrar. Men den listige räfven förstår så väl att dölja sig under en hal yta, att ingen kan märka något, förrän efter långt och tråget studium.“

“Och kaptenen då?“ sporde Arvid.

“Kaptenen är löjtnantens både skugga och eko.

Det är en svag natur, som i ledband följer den slugare. En dum karl annars.“

Arvid försjönk en stund i betraktelser. Han hörde icke skrattet och skrålet omkring sig. Dess mera observerade Arthur de båda civilklädde militärerne. De uppförde sig alldeles som hade de varit millionärer. Det är så snobbars sed. Det ena vinglasat efter det andra skickades upp till sångerskorna, och hvad fingo väl våra herrar i belöning? En vred blick af mamma. Se der allt!

Plötsligt uppstod ett litet "gurgel" mellan våra civile militärer och ett par bokhållare, som icke tyckte om att de blefvo tillbakasatte. 'En ann' kan vara så god som en ann', tänkte de, och läto handling följa på beslutet. Det blef en "ädel" strid om hvem, som kunde öfverbjuda den andre. Slutligen hviskade kaptenen till löjtnanten:

"Men, så sluta då en gång. Kassan tål inte vidare afbrännningar.“

Löjtnanten ryckte till. Hans ansigte var blossande rödt, och med dundrande stämma skrek han, i det han steg upp:

"Kom, bror! Det är under vår värdighet att inlåta oss i samtal med brackor.“

De båda militärerne reste sig. Men på samma gång reste sig äfven det sällskap, med hvilket de sökt och erhållit gräl. En strid förestod, det syntes tydligt. Förgäfves trängde sig källarmästaren fram. Han blef ögonblickligen undanpetad.

"Ge rum här“, utbrast von Sporre morskt, "annars slå vi er i bitar.“

"Hå, hå! Var lagom styfva“, hånade en undersättsig bokhållare och ställde sig i löjtnantens väg. "Jag känner er nog; ni är — — —.“

Han fick ej fullborda meningen, ty i detsamma låg han, träffad af löjtnantens knutna hand, raklång på golvet. Tumultet blef allmänt. Somlige togo officerarnes, andre bokhållarnes parti. Endast våra tvenne vänner förhöllo sig passive. Källarmästaren skrek på hjälp. "Luften" instämde och det blef en oreda, som icke var så ovanlig på detta ställe. Käppar, paraplyer, ja, till

och med glas haglade kring von Sporres och Hjelm-
buskes öron, och slutligen måste de retirera. De kommo
då i närheten af det bord, der Arvid och Arthur suto.

“Ska’ vi hjälpa dem“, hviskade Arthur och reste
sig upp. “Det är oförskämdt, att två måste stå emot
en sådan svärm.“

“Nej, för Guds skull sitt stilla“, förmanade Arvid,
och tvang Arthur, som sprungit upp, att åter sätta sig.
“Det ligger ju ingen ära uti att slåss på ett sådant
ställe som detta.“

Arthur satte sig, men knöt ändå händerne. Von
Sporre och hans kamrat hade hunnit fram till deras
bord.

“Nej, se vår qvinnotjusare“, ropade den först nämnde,
då han fick syn på Arvid. “Tänk om *hon* visste, att ni
besöker detta ställe!“

Arvid blef eldröd af harm.

“Det beror endast på uppförandet“, svarade han
och brusade upp. “Dessutom har jag en sak att tala
med löjtnanten om“, fortfor han. “Det är — —.“

“Om brefvet, ja“, inföll von Sporre, på hvilken
ruset nu gjorde sin verkan. “Hvilken öm epistel! Jag
förvarar den så väl! Ni må tro att det är en talisman,
som ger mig aldra minst femtiotusen i ersättning. Ha,
ha, ha!“

Med dessa ord drog han upp en näsduk och tor-
kade den svettiga pannan. Han märkte icke att ett
kitet sammanviket papper följde med. Men Arthur, som
stod icke långt ifrån honom, gaf akt derpå, och utan
att löjtnanten såg det böjde han sig ned och upptog
papperet. Vid den första blick han kastade derpå, ljus-
nade hans drag och han mumlade för sig sjelf:

“De ä’ räddade.“

Löjtnanten ville fortfara med sitt hån, men inom
några ögonblick var han trängd mot dörren. Hjelm-
buske, som icke var så rusig, sökte förgäfves att hålla
massan ifrån sig och kamraten. Lång tid hade likväl
icke gått till ända, förrän de båda officerarne befunno
sig ute på gården. Von Sporre kom ut genom dörren
med den fart, att han nära nog stått på hufvudet utför

trappan till jordvåningen. Kaptenens utkastande skedde icke så hastigt.

“Låt oss storma dörren“, skrek löjtnanten, då han omsider kommit någorlunda till sig sjelf. “Vi ska’ visa de brackorne, att ett par militärer inte låta afvisa sig så lätt!“

“Stilla, bror“, förmanade Hjelmbuske. “Besinna att vi ha hela samlingen emot oss.“

“Det rör mig inte“, ropade löjtnanten och slet sig lös från Hjelmbuske. “Jag har en gås oplockad med den der bokmalen Herner, eller hvad han nu heter igen. Jag ska’ slå honom sönder och samman, den fördömda brackan.“

Med dessa ord sparkade löjtnanten till dörren så hårdt han förmådde.

“Hvad är det för ett satans väsen“, ropade i det samma en groflemmad figur, som visade sig i dörröppningen. “Hör ni, pojkar“, fortfor han och betraktade hånfullt den af vrede blossande von Sporre och Hjelmbuske, som försigtigt dragit sig något tillbaka, “gå ni hem och lägg er, valpar, ty annars kunde det bekomma er illa att stå här och bråka. Gå nu, säger jag“, skrek han till, så att det dånade i lokalen och grep med det samma löjtnanten i armen samt kastade honom ut på gården till Hjelmbuske. “Sticker ni in näsan en gång till i qväll, så gör jag potatismos af er. Kom ihåg att en smedsmästare sagt er det!“

De båda officerarne mumlade några otydliga meningar för sig sjelfve och smögo sig bort, föga belåtna med sin afton på Odéon. De rufvade endast på hämnd, och hämnas skulle de, men föremålet var — — Arvid Herner.

Det finnes väl ej mången, som icke kan föreställa sig Ellens förvåning och sorg, då hon såg att Arvids bref var och förblef borta oaktadt alla hennes ifriga efterforskningar. Skulle väl han sjelf ha funnit det och således med rätta återtagit sin egendom? Hon bäfvade

då hon tänkte på möjligheten deraf. Hvad skulle han väl tro om henne, som qvarhållit hans mors bref så länge! Ellen svettades om några gånger på dagen af bara ovisshet, men icke blef saken bättre för det! Till slut blef detta ovissa tillstånd henne alldeles outhärdligt, och qvällen före den, då vi finna våra bekanta på Odéon, hade hon störtat in till Arthur och rodnande bekant allt för honom, samt ändat sitt tal med dessa ord:

“Hjelp mig, snälle Arthur, om du kan.“

Ett dystert moln syntes på brodrens panna.

“Du anser det då omöjligt, att — — att — —“, stammade Ellen åter.

“Visst inte omöjligt“, afbröt Arthur med energi.

“Jag vill slå vad om hur mycket som helst, att det antingen är von Sporre eller Hjelmbuske, som anammat brefvet.“

“Tror du det?“

“Ja, det tror jag.“

Ellen dolde ansigtet i händerne. Hon såg de afviste friarne hånle åt sig, och hon föreställde sig i detta ögonblick för hvilket löje hon skulle vara utsatt, om brodrens förmodan vore riktig.

Något sednare på aftonen mottog hon en liten biljett, i hvilken stodo dessa få med förvänd stil skrifna ord:

“Det bref, som ni förlorat, kan återfås, om ni i morgon afton på slaget åtta infinner er vid Gustaf III:s staty. Kommer ni ej, har ni er sjelf att skylla för följderne.“

Ingen underskrift fanns.

Detta bref satte en hel här af myror i Ellens hufvud och hon kunde ej somna in förrän på morgonen. Ängsligt ilade hon, halfklädd, in till Arthur för att visa honom brefvet, men han hade redan gått ut. För föräldrarne ville hon icke yppa sin ställning. Arthur kom icke hem till middagen. Ellens ängslan tilltog. Så blef klockan både fyra, fem och sex utan att brodren syntes.

“Han måste likväl komma till sju“, tänkte den unga flickan, men pendylen slog sju, till och med half åtta, och ännu hade icke den efterlängttade infunnit sig. Hvad skulle Ellen nu göra, ty snart var den tid inne, då

hon skulle möta den okände eller kände. Hvilken det kunde vara hade hon ingen kännedom om. I sådana ögonblick firar nästan alltid qvinnans beslutsamhet, så mycket omtalad, sin triumf. Så äfven nu. Då Ellen såg, att hon icke kunde få brodren i sällskap, beslöt hon sig för att gå ensam, anförtröende sig åt sin lycka. Till modren nämnde hon icke heller ett enda ord.

Då klockan i Tyska kyrkan slog tre qvart till åtta stod Ellen i husets undre förstuga. Men innan hon gick öfver tröskeln, stannade hon och betänkte sig. Hennes obeslutsamhet varade dock ej länge. Tanken på att återfå det olycksbringande brevet häfde hos henne alla betänkligheter. I detta ögonblick var hon kraftfull. Hon såg ej, hon *ville* ej se de svårigheter, som möjligen skulle komma att uppresas emot henne.

“Tiden lider“, hviskade hon för sig sjelf. “Intet ögonblick är att förlora. Jag måste ha brevet tillbaka.“

Med dessa ord trädde hon beslutsamt ut på gatan, såg sig omkring några ögonblick bland de promenerande, och då hon icke varseblef något bekant ansigte, ilade hon med skyndsamma steg utåt Nygatan mot slussen. Hon ville taga vägen öfver Skeppsbron.

Knappt hade fem minuter gått tillända efter Ellens bortgång från hemmet, då en ung man med raska steg ilade uppför trapporna till kamrer Henrikssons våning. Denne unge man var Arthur.

“Ellen är räddad och äfven Arvid“, mumlade han och ringde på. Och då en tjensteflicka öppnade frågade han genast:

“Är syster hemma?“

Då han derpå fick ett nekande svar, kastade han sig vårdslöst i en emma, under det han tänkte:

“Hon kommer väl snart. Jag ska' invänta henne.“

Ungefär vid samma tid som Ellen Henriksson lemnade sitt hem för att möta den okände, syntes tvenne

i långa kappor väl insvepte karlar skynda ned till åkarestationen vid Operan. Sedan de talat några ord med kusken satte de sig upp och det bar af i rask fart öfver Norrbro och vidare nedåt Skeppsbron. Utanför Logården stannade droskan och den ene karlen steg af, förde en stund ett hviskande samtal med kamraten inuti vagnen och aflägsnade sig derpå åt Gustaf III:s staty. Sedan åkaren vändt stannade han vid sydöstra flygeln, tätt invid de väldiga svarta stenarne. Karlen inuti vagnen tittade då och då försigtigt ut åt det håll ditåt kamraten försvunnit, och ju längre tiden gick framåt, utan att något afhördes, dess oroligare blef han. Vi lemna emellertid honom, för att se hvad som tilldrog sig vid "snillekonungens" bildstod.

I samma ögonblick som den i kappa insvepte karlen stannade vid stodens piedestal närmade sig norrifrån en enslig vandrare med långsamma steg. Den okände vid statyn märkte honom icke, ty han stod vänd mot söder. Han stod der nästan lika orörlig som sjelfva stenbilden, och det var endast då och då som han gjorde en lätt rörelse, förrådande den harm, som besjälade honom, under det han mumlade:

"Fördömdt att jag skulle tappa brefvet i går! Beror nu på hvem som funnit det. Och mitt bref som afsändes i förväg. Anamma och regera, en sådan otur! Har hon nu fått — — men jag tröstar på lyckan», afbröt han sig sjelf. "Hon måste komma! Men, ska' hon komma ensam? Det är just det jag får se! Tiden är inne nu! Ah — — skymtar inte en qvinnogestalt der framme? — Nej — — det var en karl. Fördömdt!"

Den enslige vandraren nere på kajen stannade. Han tycktes skarpt begrunda någonting. Omsider slog han tillbaka rockkragen, som tillförne varit uppslagen ända till öronen, och vi igenkänna nu Arvid Herner, vår unge hjelte. Hvarför hade han företagit denna promenad? Ville han kanske söka en fristad i sjön, som nästan alltid sopar igen spåren, eller månne han gått ut för att i naturen finna svalka för en inre brand?

Vi finna svaret då vi lyssna till hans korta monolog:

“Kanske hon är borta i afton? Nåja, så godt vore det, ty att nu återse henne, då Arthur förmodligen redan omtalad händelsen med det fatala brefvet, skulle allt för tydligt och äfven för tidigt röja mina känslor. Hur ska' jag göra! Det är nästan bra sent att nu söka Arthur, och — —.”

Vid dessa ord afbröt han sig sjelf och studsade tillbaka, ty han hade upptäckt den okände uppe vid statyn. Han gick sakta närmare, utan att han der uppe rörde sig.

“Hvem kan det vara“, tänkte Arvid. “Ett äfventyr! Ja, det slår aldrig fel. Ett möte, och det i denna qväll! Eller kanske en olycklig, som saknar tak öfver hufvudet. Men“, fortfor ynglingen och satte ena handen öfver ögonen, “han ser inte ut att vara en dylik. Han ser tvertom välklädd ut. Jag måste smyga mig närmare.“

Några steg till och han var framme vid trapporna. Just då vände mannen der uppe hufvudet åt slottet till, under det han till hälften slog ned kappkragen. Arvid hukade sig hastigt ned, ty han hade genast känt igen löjtnant von Sporre.

“Det var ett besynnerligt sammanträffande“, tänkte han. “Hvad ska' det nu bli af. Ah, den listige språttan är inte ute för ro skull i denna afton. Jag stannar qvar så länge. Arthur får vänta tills i morgon.“

En god stund förgick och löjtnanten började att bli orolig, ty hur han än ansträngde sina ögon, märkte han likväl ingen som nalkades. Han var redan besluten att vända om, i tanke att Ellen redan erhållit brefvet, då han upptäckte en qvinlig gestalt, som med långsamma steg närmade sig från det nuvarande telegrafhuset. En forskande blick och han hade känt igen Ellen.

“Hon kommer“, jublade han. “Nu är hon min! Ha, hvad rör mig följderne! Jag måste ega henne. Dessutom är jag i morgon långt ifrån Stockholm.“

Dessa ord hade han uttalat så högt, att Arthur hörde dem. Han såg också den qvinna, som närmade sig, men han kände ännu icke igen henne. För att likväl kunna höra samtalen bättre och dessutom vara när-

mare i fall hans hjälp behöfdes, något som han kunde sluta sig till af de ord han hört, smög han sig med ljudlösa steg bakom piedestalen, der han var helt och hållet skyddad.

Qvällen var mörk och otreflig, och så långt man vid gaslyktornes sken kunde se uppåt Slottsbacken, eller utåt Skeppsbron, syntes endast få vandrare och, med långa uppehåll, en åkardroska. Det var ett ypperligt väder för dem, som önskade promenera i det närmaste ensamma och utan allt för många vittnen.

När qvinnan, som gick mycket sakta, kom ett par alnar från löjtnanten, som liksom tvehågsen gått emot henne ett par steg, stannade hon ivärt och sade med en ton, hvori hon försökte inlägga så mycket mod som möjligt:

“Jag vet ej hvem ni är, men är ni en hederlig man, så återgif mig brevet.”

Arvid studsade. Hade han icke hört den rösten tillförne? Jo, bestämdt var det så. För att icke ett enda ord skulle gå förloradt lutade han sig framåt så långt han kunde.

“Ni känner inte igen mig“, sade von Sporre med ett sött leende och försökte att fatta qvinnans händer. “Och dock igenkände jag er redan på långt håll!”

Ellen, ty det var naturligtvis hon, sprang tillbaka, under det hon uppgaf ett rop af både förskräckelse och förvåning. Hon sansade sig likväl snart och sade, icke utan lätt ironi:

“Det var således ni, som tog brevet?”

Löjtnanten bet sig harmfullt i öfverläppen, men svarade genast under ett det förbindligaste leende han kunde åstadkomma:

“Ni är bitter, mamsell Henriksson. Orsaken hvarför jag af en *händelse* kom att behålla det lilla papperet, som var ganska intressant att läsa igenom, åtminstone för den hjälpliga svenskans skull, var — — —.”

“Nyfikenhet naturligtvis“, ifyllde Ellen raskt. “Men, min herre“, fortfor hon och antog en värdig mine, “här är inte platsen för samtal oss emellan. Då ni besvärat mig att gå hit i denna ruskiga afton, i stället för att,

såsom det anstår en man af ert stånd, antingen hem-sända eller också sjelf öfverlemna brefvet, så anhåller jag att ni nu genast återlemnar detsamma, på det att jag må kunna skynda mig hem.“

För andra gången bet sig löjtnanten i läppen, och nu hårdare. Han betänkte sig en stund innan han svarade. Under denna hans betänketid vilja vi efterse hur det står till med Arvid.

Denne hade snart känt igen Ellen, och hans första tanke, då han fick höra orsaken till det möte hon hade med löjtnanten, var att springa fram och inför rivalen yppa allt för henne. Men han kände sig helt besynnerlig till mods, och följden blef den, att han inväntade hvad som komma skulle. En aning sade honom, att viktigare händelser skulle tima. Många gånger höll han på att gifva sig till känna, men alltid var det något som tvang honom att stanna kvar.

“Gif mig brefvet nu“, sade Ellen ånyo, och nu icke utan en viss ångest. “Jag vill ej vänta längre.“

Ett fint leende, som undgick både Ellen och Arvid, spelade vid dessa den unga flickans ord kring von Sporres läppar, då han svarade:

“Min nådiga! Jag fäster ett vilkor vid brefvets utlemnande.“

“Och hur lyder det vilkoret?“ frågade Ellen med halft föraktlig stämma.

“Vilkoret är dyrt. Ni måste ge mig er hand.“

Löjtnantens röst darrade lindrigt, ty oakadt sin påflugenhet, kunde han icke undgå att baxna, då han tänkte på den höga point han spelade. Hans läppar logo ändock, liksom om han redan vunnit seger.

“Min hand“, svarade Ellen med förtrytelsens rodnad på sina kinder. “Ni har en gång hört mitt svar. Jag ändrar det aldrig.“

“Kom ihåg, att ni då blir utpekad af hela Stockholm“, inföll von Sporre hotande.

“Och det genom er“, ifyllde Ellen med förakt.

“Ja, just genom mig.“

Det var så nära som på ett hår, att Arvid nu sprungit fram för att befria Ellen ur den pina hon var

i, men den unga flickans ord hejdade honom. Ellen fortfor:

“När man får veta att de beskyllningar ni ämnar framkasta, komma från er, så ska' ingen rätta sig på dem. Tvertom, herr löjtnant, skola de falla tillbaka på er sjelf, ty hvad en ond man gör, det får alltid sitt straff, äfven om det skulle draga ut en tid. Men nu, min herre, vill jag inte byta ord längre med er. Farväl.”

“Nej, stanna“, utbrast von Sporre häftigt och grep Ellen i armen. “Jag vill vara efterlåten och lemna er brefvet, otacksamma, blott ni följer mig, ty jag har ej brefvet på mig.”

Ellen studsade.

“Följa er“, utbrast hon rodnande såväl af blygsel som af harm. “För hvem håller ni mig, min herre! “Dock“, fortfor hon och rätade upp sig med en stolthet, som nästan kom den påflugne löjtnanten att tappa koncepterna, “det ska' endast vara en militär, som kan glömma sig så. Farväl, min herre! Triumfera ni efter ert behag!”

“Nej, så tvärt få vi inte skiljas“, skrek löjtnanten och sprang fram, samt grep den unga flickan i armen. “Ni måste följa mig.”

Ellen uppgaf ett rop af förskräckelse, men von Sporre lade hastigt ena handen öfver hennes läppar och qväfde sålunda det andra skriet. Han hann likväl icke många steg framåt med sitt byte, förrän Arvid störtade efter, grep honom i kragen och kastade honom handlöst ned på gatstenarne, så att den smäckra sabeln bröts af på midten. Men, skummande af raseri sprang löjtnanten ögonblickligen upp och störtade på Arvid under utösende af de otäckaste svordomar. Han tänkte icke i denna stund på Ellen. Han glödde af begär att hämnas sitt nederlag. Han, en militär, skulle besegras af en bokmal! O, höjd af blygsel!

Men Arvid, som icke var svag, mötte löjtnanten med det kallaste lugn, och lät icke den vredgade och svärjande martissonen komma sig på lifvet. På afstånd stod Ellen och betraktade darrande enviget. Åt hvem hon önskade segern är lätt begripligt.

“Ni är en skurk, min herre“, sade Arvid och sköt löjtnanten ifrån sig. “Det bref, som ni på ett så oärligt sätt bemäktigat er, för att dermed störta en ädel qvinna, befinner sig i mitt våld.“

Ett ursinnigt rytande hördes från löjtnantens läppar och med en panthers vighet störtade han på Arvid, som var oförberedd på anfallet.

“Hit med brefvet“, hväste von Sporre, som lyckats få tag om Arvids strupe med ett par fingrar, “annars stryper jag dig som en hund!“

Arvid ryckte till. Förtviflan gaf honom krafter. Han var fri. I blinken måttade han ett väldigt knytnäfsslag åt sin motståndares ansigte. Slaget träffade och det med den verkan, att löjtnantens näsa och mun sprungo i blod.

“Stå på dig, Arvid“, ropade i detsamma en stämman nedifrån Skeppsbron. En gestalt syntes skynda trappan uppför och snart stod han vid statyn.

“Arthur!“ ropade Ellen, som genast kände igen brodern. “Hjelp oss mot — —.“

Fortsättningen gick förlorad i de högljudda eder, som löjtnanten utöste, då han, blödande, tog till flykten uppåt slottet.

“Släpp honom inte“, skrek Arvid och sprang efter. “Vi ska' kalla på polis! Han ska' inte undgå en välförtjent näpst!“

Löjtnanten sprang, som om det gällt lifvet, och snart hade han hunnit upp hyrvagnen. Utan att yttra ett enda ord hoppade han in och hans kamrat skrek i detsamma ett dundrande:

“Kör!“

Men i samma ögonblick voro också de båda ynglingarne framme och i sin blinda ifver fattade Arvid tag i ena hästens betsel, för att hejda djuret. Men detta lydde heldre sin herres maning och reste sig på bakbenen. Arvid hann icke springa undan så fort som tillbörligt var. Hästhofven träffade honom i bröstet och han slungades våldsamt åt sidan. Ett dubbelt hänskratt hördes inifrån vagnen, när den i ilande fart försvann. Ingen såg hvarthän den tog vägen.

Sedan en åkardroska genom en polisbetjents försorg blifvit anskaffad fördes Arvid till sitt hem. De båda syskonen ledsagade honom dit och gingo icke derifrån, förrän de hört den tillkallade läkarens förklaring:

“Slaget ganska farligt, dock ej, såsom jag nu kan se, lifsfarligt.”

På hemvägen berättade Arthur i få ord hvarför han kommit till stridsplatsen. Då Ellen dröjde för länge hade han gått in i hennes rum, och der vid första inträdandet hittat biljetten angående mötet. Han hade då anat, att von Sporre hade sin hand med i spelet och, utan att tillsäga någon om sin bortgång, ilat ut.

Ellen besvarade icke hans öfriga frågor. Hon var dyster till sinnes och hennes tankar kunde icke slitas ifrån den sårade Arvid, som nu räddat henne för andra gången, men sjelf råkat i olycka för sin behjertade handling.

9.

Vårens ljumma vindar smekte träden, det uppspirande gräset och de små blommorna, hvilka gladt nickade mot den lifgifvande solen. Gatorna hade för länge sedan blifvit befriade från snömörjan. På strömmen och på Mälaren gungade ångbåtar, segelfartyg och lustjakter. Djurgårdsträden hade påklädt sig den gröna drägten. På Hasselbacken, Alhambra och vid Bellmansro sorlade gäster, fröjdfullt sjungande om vårens herrlighet och det friska, sprittande lif, som röjde sig öfverallt i naturen. Ingen, som hade ett par ben att gå med och ett hjerta att prisa vårens fägring, satt länge inestängd mellan “skål och vägg”. Ut, ut! så ljöd rösten i det inre, och hela naturen tycktes tillropa den glada människan sitt: Kom till mitt hjerta. Känn hur det klappar, och se hur mina pulsar spritta af idel lefnadslust. Foglarne sjöngo sina friska hymner; ekorren hoppade med djerfva språng mellan träden, och i vattenbrynet lekte fisken. Våren hade

kommit, denna tidens glada ungdom, alltid lika frisk, lika hänförande.

Det var en söndagseftermiddag, klar och ljum. Hvad var naturligare än att de alltid glada och njutningslystne stockholmarne skulle gripa tillfället i luften och begifva sig ut, förnämligast till Djurgården! Man må tillvita stockholmarene hvad som helst, men icke kan man säga, att han gerna försummar nöjet, vare sig att det erbjudes honom inom- eller utomhus. Se bara en söndag på våren! Finnes det väl någon stad som proportionsvis kan förete hvad mälaresdrottningen då förete? Åtminstone får man söka både länge och väl efter en sådan. Vi äro nordens fransmän, så säges det åtminstone, och hvad jagten efter nöjen och förströelser vidkommer, är det nog sannt. Om vi dessutom ega parisarens olater och dygder, det kunna vi icke här afgöra.

I de låga hyddorna i stadens utkanter, i borgarens våning, i palatsernas gemak, öfverallt samma längtan när våren kommit. Ut i naturen! Ut bland de gröna träden! Ut till de jollrande bäckarne, de lugnt framflytande vågorne! Hvad äro Meissners och Lumbyes orkestrar mot foglarnes sånger! En svag efterhärming af de ljud, som naturen sjelf lagt på sina älskliga små barns tungor.

“Derför ut att rulla i gröngräset, att klättra i träden, att bada i silfvervågorne, att älska och sjunga, att känna och se den mäktiga naturens pånyttfödelse!”

Så ljuder det, så tänkes det öfverallt! Hattarne dölja lockarne. Schaletterna smyga sig kring de rosiga kinderna. De små fötterna dansa på tufvorna och i kapp jaga de de skimrande fjärilarne, också de stundens sköna barn, liksom sjelfva den vår, som låtit dem födas.

Till en af de små ångslupar, som gå mellan Röntmästartrappan och Allmänna gränd på Djurgården, styrde kamrer Henriksson, hans maka och båda barn sina steg vid fyratiden på söndagseftermiddagen. Far och mor gingo i spetsen, och ett godt stycke derefter Arthur och Ellen. Den unga flickan såg i dag frisk och blomstrand ut och var i allmänhet ganska glad. Men om man blickade djupare ned i hennes vackra ögon, kunde man

der upptäcka en här af tankar, hvilka blixtsnabbt korsade hvarandra, och hade sina olika uttryck i blickarne. Än såg hon verkligt förnöjd ut, än lägrade sig ett dystert moln på hennes hvita panna, än skymdes ögonens glänsande oval af en fuktig dimma. Hade hon måhända någon hjertesorg, denna vackra flicka?

Arthur, som förstulet under hela vägen från hemmet betraktat systemen, nämnde ingenting förrän de kommo utanför slussen. Då kunde han icke tåga längre.

“Du längtar efter att få träffa Arvid Herner“, sade han, och betraktade Ellen med forskande och på samma gång leende blickar.

Ellens rodnad var ett tillräckligt talande svar på broderns tvära fråga. Utan att hon sjelf kunde göra sig reda för orsaken fälde hon skyndsamt ned den ljusblå slöjan. Förargliga rodnad, som sqvallrar om en blyg flickas ljufvaste tankar.

“Jag väntar honom hvarje dag till Stockholm“, fortfor Arthur och såg leende på systemen. “I sitt sista bref skref han, att han förmodligen kommer hit som till i dag. I Upsala trifies han ej, och hade han inte modern der, skulle han genast vända om till oss. Känner du orsaken dertill?”

“Stygge Arthur“, hviskade Ellen och slog brodern lätt på armen, “hvarför ska’ du så förarga mig!”

“Förargar jag dig med att tala om Arvid?” var broderns korta fråga.

Ellen blef honom svaret skyldig.

“Du tiger“, fortfor Arthur. “Således ger du mig rättighet att vidare tala om honom, eller hur?”

Ett knappt hörbart ja undslapp den unga flickans läppar.

Arthur fortsatte:

Ingen har väl lidit så till kroppen, som Arvid. Hur nära grafven var han inte! Ack, om han gått bort, till hvem skulle jag då haft förtroende! Men hans starka oförderfvade natur i förening med läkarens omsorger räddade honom. Det var ett rysligt slag han fick! Och hans stackars mor se’n! Hur djupt sörjde hon ej! Och

vet du“, fortfor han och lutade sig närmare Ellen, “hvarför Arvid sjelf sörjde så bittert under sin sjukdom?”

“Nej“, svarade Ellen sakta, men detta “nej“ fram-sades med lindrigt darrande stämma.

“Han ansåg sig ha en skuld till dig, och den ville han afbörda sig.“

“En skuld till mig“, utbrast Ellen. “Det är väl jag, som står i skuld hos honom.“

“Ja visst, ja“, svarade Arthur leende, “och han står i skuld hos dig. Eller rättare sagdt, han har någonting, som tynger på hjertat, och — —.“

“Tyst, Arthur“, afbröt Ellen och rodnade som en pion, ty hon förstod ganska väl hvarthän brodern syftade. Men som slöjan skymde den djupa rodnaden, kunde ingen mer än brodern se den, och icke heller han så noga. Han anade likväl att den fanns. Och hon fortfor:

“Skynda på nu, du pratmakare! Pappa och mamma ä' ju långt i förväg och båten har redan lagt till.“

Då kaptenen befalldes att landgången skulle tagas bort voro Arthur och Ellen de sista som fingo komma ombord. Båten var redan fullastad med folk.

Den, som varit på djurgårdsslätten en söndag på våren eller sommaren, glömmar aldrig det lif, som der rör sig. Det är visserligen icke något folklif i den gamla stilen, men ändock fångslande. Nu går det mera stilla till väga. Den nya tidens idéer ha, så att säga, lagt sitt ok öfver friheten och munterheten.

Hvilket hvimmel på slätten och på vägen, på Hasselbacken och på Bellmansro, dessa båda ändpunkter i den vida naturens sal, der olika passioner verka hvar och en på sitt sätt! Hvilket skratt och sorl! Man kan bli döf för mindre. Under det den “fina“ och “finfina“ världen rör sig på de båda ofvannämnda ställena, på Alhambra (det forna Polsro), på Novilla och på Manegen (Cirkus), svärmar massan derute i ett brokigt virrvarr, lyssnande till positivens ackorder, pröfvande sin lycka vid “Lyckans stjärna“, eller beundrande “den

stora, vida världen“ i gubbens tittskåp. Gesäller och gardister, bokhållare och bodkarlar, månglare och mångelskor, sotare och bagare, skomakare och skraddare, sedesamma och fräcka qvinnor, alla dessa, och flere andra knuffas och trängas fram och åter, rulla i gröngräset eller filosofera på något af de många sätena längs körvägen. Och i Tivoli, hvilket larm från menniskoläppar och blåsinstrumenter! Dansörernes jernbeslagna klackar och “lokomotivets“ gnisslande läte med de utanför stående kavaljerernas kärlekssnack! En harmoni af ganska egen beskaffenhet. Här äro också våra “försvarare“, om hvilka vi mången gång ha skäl att utropa: “Gud beskydde oss för dem!“ De äro högsta hönsen i korgen. Det plägar alltid vara så, när det är fråga om lek.

Titta in för ett par ögonblick i “Tivolicaféet“. Der serveras ingen spirituosa, ty vederbörande resonera som så, att det skulle komma att gå allt för “spirituelt“ till väga utomhus, såvida de sporrbeklädde och med dylikt “klirr-klirr“ försedde kavaljererne finge göra sitt heta blod sjudande af Bacchi safter. Och de ha nog rätt, desse välvise herrar, som styra vårt lättstyrda land alldeles som om det låge på en vulkan, färdig att i hvarje minut bryta ut.

Se i luckan straxt till venster vid ingången. Hvilket rosigt anlete och hvilka friska läppar! Mången käck bergets son från andra sidan Kölen kastar en beundrande blick ditin. Mången sabelskramlande hästgardist tager sitt förfärliga vapen under armen och smyger på tå fram till ett bord. Alla hylla “Tivoli blomma“. Men af damerna får hon just icke så vänliga blickar, ty det kunde många gånger hända att den artige kavaljeren med ens glömde sin huldgudinna, för hvars skull han öppnade den slutna börsen och trollade fram öl, svagdricka och kaffe, för de rosiga kinderna, de högröda läpparne och de blixtrande ögonen i luckan. Ack, “Tivoli blomma“ tjusar icke längre än under vårens och sommarens korta dagar! Må hon derföre icke gömma sin fågning!

Och när qvällens lätta skymning smyger sig om-

kring dansbanan, de högstammiga träden och bergets sidor, då efter larmet musiken småningom tystnar, och grupperne skingras utåt slätten samt Tivolis portar stängas, gästar endast minnet från år tillbaka, från den glada, försvunna dagen, denna människoskara.

Vid Bellmansro hade familjen Henriksson slagit sig ned på en af de bekväma sofforna i den lilla bersåen. Samtalet rörde sig om hvarjehanda.

“Löjtnant von Sporre och hans kamrat Hjelmbuske ha ju inte hörts af sedan i höstas“, sade kamreren och vände sig till Arthur. “Eller kanske du, som är ute i verlden mera än jag, sport till dem?”

“Nej, min far“, svarade Arthur. “De försvunno spårlost, och deras fordringsegare stå der med långa näsor. Det var ena listiga krabater, och de kunde såväl ge sig utseende af att vara hederlige karlar.“

“Äfventyrare båda två“, mumlade kamreren förargad. “Det grämer mig högligen, att jag kunde tilllåta dem att träda inom mine dörrar.“

“Ja, gjordt kan icke ändras“, inföll fru Henriksson med en knyck på nacken, “men värre hade det varit om Ellen gifvit den der löjtnanten sitt samtycke till giftermål dem emellan.“

“Åh, så förståndig var nog min flicka“, sade kamreren och lade sin hand på Ellens skuldra. “Den hon ska' ha blir nog henne värdig. Eller hur?”

Ellen rodnade igen. Förargligt! Och icke gick det nu an att fälla ned slöjan! Ja, så går det, när känslorna äro för varma; då bryta de sitt stängsel.

“Aha“, skämtade kamreren och gaf Arthur en hastig blick, som denne lika hastigt och betydelsefullt besvarade, “står det så till med ditt hjerta! Jo, jag kunde nog tro, att — —“

“Snälla pappa“, bad Ellen med sin vekaste ton, “tala inte om dylika saker nu. Jag — —.“

“Ja, nog ser jag, att jag berör en ömtålig sträng“, afbröt kamreren allvarligt. “Nåväl, jag ska' tiga i dag, men länge dröjer det inte, förrän jag vill veta hvad som

går åt dig. Du har inte varit dig lik ända sedan i höstas.“

Hvad föräldrar ibland äro kortsynta. Många behöfva ljus och lykta, för att se hvad som ligger i öppen dag. Andra deremot se det genast. Kamrer Henriksson tillhörde det förra slaget, hans maka det andra. Qvinnan ser också, hvad känslorna vidkommer, vida längre än mannen. Modren visste om att Ellen hade tycke för Arvid. Hon visste också, att de unga icke förklarar sig för hvarandra. Men hon teg för mannen, ty Ellen hade så innerligt bedt henne derom. Den andre, som visste af hennes kärlek, var Arthur! Han hade satt an systemen med hela sin öfvertalningsförmåga, och när hon slutligen märkte, att det icke skulle tjena till någonting att neka, "bekände hon kort". Det var icke af rädsla, som hon ville att fadren tills vidare skulle vara i okunnighet om hennes känslor; det var fastmer af en viss grannlagethet, ty hon visste att fadren i förstone skulle banna henne.

Plötsligt utropade Arthur, i det han reste sig upp:

"Nå men, se der ha vi ju Arvid Herner!"

Vid detta utrop vände fadren och modren sina ögon åt det utpekade hållet. Ellen deremot ryckte hastigt upp sin näsduk och lät den falla till marken. Arthur såg finten. Han såg också den skära och vackra rodnad, som spred sig öfver systemens kinder, och ett godt leende spelade kring hans läppar. Då herr och fru Henriksson omsider vände sina blickar från Arvid, som blifvit dem varse och nalkades med stora steg, satt Ellen upprätt utan den minsta förlägenhet. Qvinnan har en sällspord förmåga att kunna fort beherrska sig, och Ellen hade äfven denna gåfva i rikt mått. Med undantag af den varmare stråle, som låg i blicken, när den fästes på den bugande Arvid, kunde ingen upptäcka hennes rörelse.

"Välkommen till Stockholm igen, herr Herner", sade hon i fullkomligt otvungen ton, då hon räckte ynglingen handen. "Jag vill tro, att ni haft en trefflig termin i Upsala."

Arvid blef svaret skyldig, men den blick han gaf

Arvid Herner.

Ellen sade så mycket som: Hur kan ni tro det, då ni ej var der.

Och Ellen förstod det tysta språket, alltid sig likt från barndomens till ålderns dagar. Hon teg och drog sakta, liksom motvilligt, sin hand tillbaka. Många månader hade också förflutit sedan hon träffat den hon hade kär, och nu, då hon satt vid hans sida, tyckte hon att trädens grönska var skärare, att det minsta grässtrå log så varmt mot henne och att foglarne sjöngo sina kärleksqväden *endast* för henne. Det var nu varmare i hennes bröst. Hon kände sig dubbelt nöjd.

“Skål, herr Herner“, sade ändteligen kamreren och höjde sitt glas. “Måtte vi snart få helsa er såsom filosofie kandidat.“

“Till hösten om jag får ha helsan“, svarade Arvid bugande, och sände vid dessa ord Ellen en blick, som gjorde att hon för andra gången tappade sin näsduk. Var inte det förargligt? Men, vid noggrannare reflexioner, så är det ju ganska bra att ha en näsduk såsom en sorts afledare. Det tyckte nog Ellen, och Arvid med i denna stund.

Då klockan slog åtta i Danviks kyrka reste sig kamreren upp.

“Nu är det tid att bege sig hem, om vi skola få plats på båtarne“, sade han. “Längre fram på aftonen äro de öfverfulla. Herr Herner följer väl med och tar en smörgås?“

Arvid bugade sig under tystnad.

“Nå, då samtycker ni“, utropade kamreren muntert och klappade ynglingen på skuldran. “Det ska' bli ganska roligt att få tala med er om Upsala.“

Vid båtarne var det redan trängsel, ehuru klockan ännu icke var så mycket. I dylika ögonblick, när det gäller att komma ombord, är hvar och en sig sjelf närmast. Den manliga delen förhöll sig temligen lugn. Värst voro naturligtvis de stackars qvinnor, som för en lumpen summa sålt sig åt det allmänna föraktet: De visade tydligt, att qvinnan, då hon begynner sjunka, är döf för allt, utom för råheten. Isynnerhet funnos der tvenne sådana varelser, hvilka slutligen omhändertogos

af ett par poliskonstaplar, ty det var så nära som på ett hår, att den ena af dem knuffat Ellen i sjön. Arvids arm hejdade fallet, och det var också på hans uppmaning, som de oförskämda blefvo bortvisade.

“Loss!” hördes ändteligen kaptenens stämma.

“Låt mej komma med; låt mej komma med”, skrek ett par dussin röster. “Söta kapten, jag har så brådtom hem!”

“Ni få vänta tills nästa båt kommer! Back! — — Framåt!”

Och den lilla ångslupen kilade i väg med sin dyrbara last. Utanför Kastellholmen gick den om en smäcker lustjakt, som för utbredda segel sträfvade inåt, och just som de båda farkosterne voro sida vid sida, vände sig jaktens styrman åt ångslupen till. Ellen gaf till ett lätt utrop och tryckte sig närmare Arvid, ty i styrmannen hade hon känt igen von Sporre. Äfven Arvid såg honom, och hans blickar tycktes vilja tränga ända till djupet af löjtnantens själ. Von Sporre kände också igen det unga paret, men ingen hälsning kom ifrån hans sida. Han endast smålog, och det på ett sätt, som gaf Arvid anledning att förmoda ett upprepande af forna händelser.

Arvids hand sökte Ellens, och han fann den. Den andra handtryckningen gafs. I detta ögonblick skulle Arvid velat bestå en dust på lif och död med hvar och en, som försökt rycka Ellen ifrån honom.

Ändteligen lade slupen till vid Räntmästartrappan.

Ändteligen sade vi. Detta likväl icke för Arvid och Ellen, ty der de suto vid hvarandras sida med hand flätad i hand, skulle de önskat att färden varit många gånger längre. Och fastän de icke ännu talat ett enda ord om kärlek, visste de nu, att de älskade hvarandra. De visste det med säkerhet.

Som läsaren af det föregående kan finna, hunno icke många dagar gå till ända, förrän Arvid af Ellens läppar mottagit detta ljufva budskap: jag älskar dig. Det finnes så många som tillförne nöjaktigt förklarar huru det går till vid dylika uppgörelser, och för den skull hoppa vi djerft öfver denna tilldragelse, hur viktig den än är i denna historia. Glädjetårar, suckar, löften, kyssar — — allt känna vi till förut, och dessa *heliga* ögonblick anse vi alltför höga och rena, att orena dem med vår prosaiska penna. Nog af, allt hade gått enligt hjeltens och hjeltinnans innersta önsknningar. Således icke ett ord mera om de minuterna. Endast det måste vi tillägga, att förbundet hade knutits en skön människensafton i Skeppsholmens vackra alléer. Ellens föräldrar visste ännu icke om det skedda. Icke en gång Arthur hade ännu erhållit kunskap derom. Blygheten bjöd de älskande att ännu en tid gömma sin ljufva hemlighet.

Men, deras hemlighet var dock känd, såsom vi i det följande skola se.

Det var ungefär fjorton dagar efter de ungas sammanträffande på Djurgården och deras opåtänkta möte med von Sporre. Regnet, som hela dagen varit ytterst fint och genomträngande, hade tilltagit och man kunde den qvällen med allt skäl säga, att det "stod som spön i backen". Gaslyktorna glimmade så melankoliskt på de nästan öde gatorne, och de vandrare, som behofvet tvang ut, skyndade så fort de kunde, att uträtta sina ärenden, för att derefter få krypa in inomhus, äfven om det var aldrig så litet och otrefligt.

Och likväl fanns det en stor del af hufvudstadens befolkning, som både denna och flere nätter icke hade annan hufvudgård än den mossiga stenen, annan bädd än den genomblötta marken, annat tak än de grådaskiga molnen, eller de af regn drypande trädgrenarne på Djurgården och utom stadens tullar. Desse uteliggares lif är väl det sorgligaste man kan tänka sig. Tänken er,

I, som behagligt sträcken er i ett varmt och treffigt rum, eller blott i den låga kojän, der I ändock ha'n tak öfver hufvudet, hvad skola icke dessa stackare, som ej egen en bostad, få lida! Om sommaren, då nätterne jemförelsevis äro ljumma, går det nog an, men då hösten nalkas, hvad blir väl då deras lott, om icke att i trappor och på vindar söka sig en fristad! Och slutet blir nästan det, att man endera dagen hittar någon af dessa arma menniskor död af svält och köld. Man ser dagliga bevis derpå. Skogen och vattnet gömma de flesta af dem, och de försvinna spårlöst. Andra begå i sin förtviflan brott, som föra dem på fästning för kortare tid eller för lifstiden.

Hvilket fält har icke staten, kommunen att här arbeta på! Men, hvad göres väl för de olyckligas bistånd? Snart sagdt ingenting att draga dem ur deras förnedring. I stället spärrar man in dem, gör dem förlustige medborgerligt förtroende och i nio fall bland tio så godt som tvingar dem till att förbli brottslingar och det kanske endast för att de, när magen ropade på bröd, när gången var stapplande af svält, tagit en kaka bröd eller något mera från den bättre lottade. Under sken af lag och rätt störtar man en sådan i ohjelpigt elände, i stället för att med mildhet söka upprätta den olycklige, och sedan klagar man öfver samhällets uselhet. Men, hvem är väl den innersta roten till dessa laglösheter? Intet svar är här lämpligare än den gamla välkända latinska sentensen: *Summum jus, summa injuria*. (Högsta lag, högsta orätt).

Till dessa reflexioner ha vi kommit af den episod, som vi här skola försöka att teckna.

Öfver Norrebro vandrade med stora steg tvenne karlar, väl insvepte i regnkappor. De voro civilt klädde, men det oaktadt igenkänna vi i dem kapten Hjelmbuske och löjtnant von Sporre.

“Ett fördömdt väder“, sade den först nämnde och drög kappan tätare omkring sig.

“Och åtminstone inte ett väder för en promenad“, svarade löjtnanten och ökade sina steg.

“Bah“, inföll kaptenen och skrattade. “Om det ändå

vore till ett möte med en tjuusande Corinna, skulle det likväl vara värdt en sådan här dusch, till exempel med Ellen Hen — —.“

“Tig, olycksfogel“, afbröt löjtnanten vresigt. “Bara du vidrör den strängen, så blir jag halfgalen.“

Kaptenen suckade, ty äfven han kände smärtans qual öfver att ha blifvit slagen ur brädet af Arvid.

Löjtnanten fortfor:

“Om jag kände något radikalt sätt att hämnas, skulle jag inte sky några uppoffringar.“

“Ja, inte jag heller, bara det ej komme an på plånboken, ty den är i dag tunnare än vanligt.“

Löjtnanten skrattade bittert.

“Nog fingo våra björnar långa näsor, då vi så flinkt reste i höstas“, sade han och gjorde en högtidlig geste med högra armen. “Men så var det också förb—t rätt åt desse skraddare, skomakare, och husvärdsbloodsugare. Jag unnar dem allt möjligt ondt i den vägen, ty nog är det gement, att på deras infama sätt vilja trakassera ett par militärer och gentlemän som vi. Måtte de fara åt Helsingland hela bundten!“

“Och taga våra reverser med sig“, inföll kaptenen.

“Visst fanken det. Tänk om de nu visste att vår ’viggresa’ lyckats öfver förväntan, då skulle du få se dem kasta sig öfver oss med björnarnes vanliga glupskhet.“

“Ha, ha, ha!“ skrattade kaptenen. “Hvad det skulle smaka dem skönt att få sluka oss med hull och hår.“

“Ja, du är nog smaklig, men jag“, sade löjtnanten och kastade en snabb blick på sin magra lekamen.

Under detta korta samtal hade de båda vandrarna hunnit fram till brons norra ända, och skulle just stiga ned för trappsteget, då en kvinna plötsligt ställde sig i deras väg.

“Gode herrar, en slant, om än aldrig så liten“, bad kvinnan och räckte med detsamma fram ena handen.

“Dra åt — — Aha, det var en tusan så näpen unge“, skrek löjtnanten, och tycktes med detsamma få en idé. “Hör du, hvar bor du?“

“I * gränd.“

“Nu har jag fått en idé“, hviskade löjtnanten till

kaptenen, "en idé, som ska' krossa den fördömde bokmalen."

"Godt, godt", svarade kaptenen. "Sätt den i verket då."

"Hör du, flicka", fortfor löjtnanten och förde qvinnan åter upp på Norrbro, "vill du lyda mina befallningar, så ska' det inte fattas dig pengar?"

Den olyckliga qvinnans ansigte ljusnade betydligt då hon svarade:

"Ja, det vill jag."

"Nåväl, visa oss då vägen till ditt hem, der ska' du få veta allt."

"Men, jag bor inte ensam", svarade qvinnan med en skygg blick.

"Hos hvem bor du då?"

"Hos min syster."

"Bah, då gör det ingenting. Framåt marsch!"

"Här är det", sade ändteligen qvinnan, då hon vek af ifrån Vesterlånggatan och stannade utanför ett mörkt och till sitt yttre otrefligt hus i *gränden. Dörren var liten och derinne gapade mot våra nattvandrare ett beckmörkt hål, som gjorde att de kände sig illa till mods. Hvem kunde veta, om icke der innanför lurade något försåt!

"Har du ingenting att lysa oss med", sade löjtnanten tvekande.

"Att lysa herrarne med", inföll qvinnan i en lindrigt gäckande ton, som helt och hållet undgick våra militärer. "Ljus kostar penningar och sådana ha vi inte att spilla bort. Men, tag mig i hand, så ska' det nog bli bra."

Löjtnanten hörsammade kallelsen och kaptenen höll sig tätt efter honom. Sakta började derpå tåget skrida uppför den smala och krokiga trappan.

"Aj", skrek löjtnanten till när de voro på halfva vägen, "inte kunde jag veta af den här fördömnda kroken."

Ett svagt fnissande hördes från qvinnans läppar.

"Ä' vi inte uppe ännu?"

"Genast."

Några ögonblick derefter bultade hon sakta på en

dörr bredvid trappan. Till en början hördes icke något svar, men då hon för andra gången bultade hårdare, upphof sig en grof och hes qvinnoröst inifrån:

“Är det du, Malin?”

“Ja.”

“Är du ensam?”

“Nej.”

Dörren öppnades genast och vårt sällskap trädde in.

“Vänta, me'n jag får gå efter ljus“, sade den hessa rösten och försvann. Det dröjde dock icke länge förr än dess egarinna ånyo syntes, hållande en tennstake med ett smalt, illa brinnande talgljus i ena handen och en butelj i den andra.

“God afton, god afton“, helsade åter den hessa stämman och satte ljuset på bordet. “Förb—t otäckt väder ute i qväll.”

I stället för svar sågo löjtnanten och kaptenen på hvarandra, liksom ville de säga: Ska' vi stanna qvar i denna håla?

Och en håla i samma betydelse som ett näste var också rummet. Det var så litet, att de fyra personerne knappt hade utrymme att röra sig. Straxt inom dörren stod en spisel, der några förkolnade vedträd lågo och ofvanpå dem en rostig kaffekittel. En säng med halm och bredvid den en smal skifva fastsatt under fönstret och tjenande till bord, se der hela möbleringen. Den tjocka och vedervärdiga tobaksrök, som lik en molnstod fanns i rummet, gjorde det allt annat än behagligt.

Vid det matta sken, som danken kastade omkring sig, kunde nu våra vänner närmare betrakta de båda qvinnorna. Den yngsta, den som de träffat på Nörrbro, såg ut att vara omkring sexton år, hade ett ingalunda fult ansigte, men i blicken och i dragen omkring munnen låg en fräckhet så öppen, att man skulle varit blind för att icke se den. Den äldre qvinnan, hon var närmare trettioårig, hade ett rödbrusigt, pussigt ansigte, hvori de matta ögonen lågo så djupt inbäddade, att de knappt syntes. Nästippen var brandröd och kring de tjocka oförmliga läpparne voro dragen skarpa och obehagliga. Det vedervärdigaste var ändock hennes stämman,

ty den skulle svårligen kunnat skiljas från en orms hväsande.

“Skål, herrar“, hväste hon fram och satte buteljen för munnen. “Det här är göteborgsporter. Hur många buteljer ska’ jag ta fram?“

“Ingen“, sade löjtnanten med en afvärjande rörelse och hade svårt att qväfva sin vedervilja. Derpå vände han sig till den yngsta och frågade:

“Kan du skrifva?“

“Ja vars.“

“Se här“, fortfor löjtnanten och drog upp sin annotationsbok, “skrif efter min diktamen.“

Den äldre qvinnan blef ond öfver detta förbiseende af hennes behag, och sedan hon förgäfves sökt påtruga kaptenen en butelj porter, utfor hon i smädelser. Men när de gingo för långt, vände sig den yngre flickan om och tillrättavisade systemen med några mustiga ord. Då blef den äldre, som allaredan var betydligt drucken, mäkta vred, och skrek, så att det ljud i rummet och måhända långt utom det:

“Du otäcka stycke, håll du käften! Hvad har du att säga, du förb—e markatta! Du bör tacka mig att jag tog upp dig ur rännstenen, för annars hade polisen nog gjort det. Mucka inte ett ord vidare“, fortfor furien och höjde buteljen öfver hufvudet, “för då smäcker jag till dig, så att du inte på länge ska’ se solen! Hvad vore du, om inte jag kommit till din hjälp! Tror du att ’detektiven’, som du gjorde bekantskap med i Kungsträdgården, och som derefter gjorde dig till hvad du nu är, bara för att förtjena tre riksdaler, ha, ha, ha, det är en skön polis i Stockholm, tror du att han brytt sig om dig längre! Ne-ej, du! Hur många nätter i höstas låg du inte ute vid Uggleviken, du! Hva’ sa? Så-å, du svarar inte, och likväl har du mig att tacka för tak öfver hufvudet — —.“

“Men, det får den stackars flickan nog dyrt betala“, inföll kaptenen med en medlidsam blick på den yngre. “Vore hon er rätta syster — —.“

“Jag talar inte till er“, afbröt furien och betraktade kaptenen med ilskna blickar. “Ni kan gerna gå,

tycker jag. Malin ska' betala en 'krischa' och femtio öre om dagen, annars vräker jag ut henne. Syster sa' ni! Ha, ha, ha! Den der min syster! Ha, ha, ha!"

Vid dessa ord satte den vedervärdiga qvinnan buteljen åter för munnen och tömde den. Hon försökte ått vidare utösa ovettt öfver den yngres hufvud, men ruset betog henne målet och med ett tungt stönande föll hon ned bredvid spiseln.

"Bry er inte om henne; hon må gerna ligga der hon ligger", sade den unga flickan, då kaptenen steg upp. "Hon har rätt, ty utan henne skulle jag frusit ihjäl i vinter. Jag är henne tack skyldig, och skyldig henne pengar också."

Löjtnanten ryste då han såg denna bild af eländet. Han vexplade en hastig blick med kaptenen, som uttryckte sin afsky medelst ihållande grimacer, och återtog derpå sin diktamen, hvarvid han äfven tillsåg att stafningen blef korrekt. När det ändteligen var slut, inlade han den lilla biljetten i annotationsboken, tog fram ett kuvert och lät flickan skrifva adress på det-samma.

"Der har du för besväret", sade han och lade en femma på bordet, samt tog sin hatt. "Du är väl nöjd?"

"Tack, tack", stammade flickan och höll sedeln mot ljuset, "men, men — —."

"Hvad för men?"

"Tag den här tillbaka och gif mig lösa sedlar i stället."

"Hvarför det?"

"Jo se, när hon vaknar", och med dessa ord kastade hon en rädd blick på sin snarkande värdinna, "tar hon alltsammans och jag får ingenting."

Löjtnanten villför hennes begäran, och då han var i beredskap att gå, sade han:

"Skulle du vilja komma ifrån det här nästet?"

"Nej", svarade hon med bestämd röst. "För det första har jag gått för långt för att någon skulle vilja anta mig, och för det andra — så — törs jag inte för henne, — — hon skulle slå ihjäl mig — och —."

"Fan anamme dej, din slyna", skrek i detsamma

den äldre qvinnan och reste sig upp på armbågen. Du tror väl att jag sofvit? Ha, ha, ha! Men du bedra'r dig! Hit med de fem ettorna, annars — —!"

Med dessa ord sprang hon upp, knuffade till löjtnanten, så att han ryggade tillbaka, och smälde till dörren.

Der stodo nu våra herrar militärer i mörkret. Inifrån rummet hördes en stund grofva eder, derpå följde ett slag och ett skri — så blef allt tyst.

"Ruskigt det här", mumlade löjtnanten och trefvade sig utför den mörka trappan. "Men, det skadar ändå inte att ha fått göra bekantskap med vår hufvudstads uselhet."

Kaptenen gaf icke något svar derpå. Han endast svor öfver trappan.

Utkomne i gränden tittade de uppåt huset, men intet ljus syntes. Allt var mörkt. Några steg och de befunno sig på Vesterlånggatan. Den var öde. Regnet forsade ännu med samma våldsamt, och de enda levande varelserne utom våra vandrare, voro de patrullerande poliskonstaplarna.

"Nu fort hem i sängen", sade löjtnanten. "Om det inte vore så sent, skulle vi dricka ett glas punsch för mitt företags lyckliga utgång."

"Jag förstår ännu inte hvad — —."

"I morgon ska' jag förklara dig allt", afbröt löjtnanten hastigt. "Nog af! Tar inte detta skruf, så är det ingenting, som kan lyckas."

11.

Det var dagen derefter. Regnmolnen hade försvunnit och solen strålade klart ned på den fuktiga marken. Vattenpölarne på gatorne hade för det mesta torkat ut. Allt var nu så fint och nytvättadt efter den himmelska duschen.

Utan att uppehålla oss hos kamrer Henriksson eller

hans maka, hvilka i salongen förströdde sig med att "lägga patience", skynda vi förbi dem och direkte in i Ellens lilla jungfrubur, prydd af vårens leende och ljufva barn, de små blommorna. Och sjelf var den unga flickan en frisk, nyutslagen vårblomma med rosens glöd och liljans skära renhet. Hon var just nu sysselsatt med att vattna sina blommor, och hvad hon derunder tänkte, det måtte allt ha varit bra ljuft, ty ofta drog sig den lilla munnen till ett det lyckligaste leende, ofta strålade ur de vackra ögonen uttrycket af den kärlek, som är renast just derföre att den är så ny.

"Han lofvade att komma i dag", hviskade hon knappt hörbart. "Ska' han komma måntro? Ja, han ska' göra det", fortfor hon och begöt de späda blommorna och stjelkarne med det friska vattnet. Derpå försjönk hon i en stunds begrundande, och väcktes först till sig sjelf af fadren, som kom in.

"Ett stadsbud var här nyss med detta", sade han och öfverräckte ett litet kuverteradt bref. "Det är fruntimmersstil och just inte den bästa", fortfor han skratande. "Läs det nu i fred, min pulla."

Då Ellen blef allena, betraktade hon mycket noga det lilla brefvet. Till en början var hon tvehågsen om hon skulle bryta det eller icke, ty stilen var henne obekant, och det kunde möjligtvis ha gått vilse, men då hon ännu en gång öfvertygat sig om, att på kuvertet icke allenast stod hennes namn, utan äfven adressen, och båda skrifna med tydliga bokstäfver, försvann all hennes tvekan. Det första hon bröt förseglingen, föll en liten pappersremsa ut och på den läste Ellen följande få ord:

"Som jag ej känner till herr Herners adress, torde ni, min fröken, öfverlemna biljetten till honom."

Skriften hade ingen namnteckning.

Ellens förvåning blef så stor som möjligt var. Brefskrifverskan visste således, att han skulle komma dit. Hon gnuggade sig i ögonen, ty hon drömde kanhända alltsammans, men hur hon gnuggade och gnuggade, stodo ändock orden qvar.

"Nå, då är det ju min pligt att lemna det till

Arvid“, tänkte hon och gick bort till byrån i akt och mening att låsa ned brevet, på det att det icke skulle gå på samma sätt med detta, som med det förra, då hon af en händelse, och sig sjelf ovetande, kom att vika upp en flik af den lilla sammanlagda, oförseglade biljetten. Genast föllo henne dessa ord i ögonen: Din älskande Malin!

Det skymde för Ellens ögon. Hon vacklade baklänges. Var icke allt en bedröflig villa? Nej, der stodo ännu de ödesdigra orden: Din älskande Malin.

Ellen stod just i begrepp att veckla upp biljetten, när dörren för andra gången öppnades och — Arvid trädde in. Ellen bleknade och rodnade om hvartannat. Hennes hjerta slog våldsamt. Hon kunde icke undgå att visa brevet.

“God afton, min egen flicka“, sade ynglingen och förde Ellens hand till sina läppar, “men“, fortfor han och betraktade oroligt Ellens förvirrade utseende, “hvad har händt, eftersom du — —.“

“Se här, Arvid“, ropade Ellen, innan han fick tala till punkt. “Läs detta!“ Ditt försvar — —.“

“Mitt försvar“, afbröt ynglingen och ryckte till sig brevet. “Jag vet mig inte ha gjort någonting, som tarfvar ett försvar.“

Ellen svarade ingenting, utan sjönk under tystnad ned på soffan. Men sina blickar tog hon icke en enda sekund från ynglingens anlete.

Med vexlande uttryck i sina drag läste Arvid följande, med icke oäfven stil skrifna bref:

“Min egen Arvid!

Jag har länge väntat att du skulle komma till mig och jag har omöjligt kunnat utfundera orsaken till din frånvaro. Nu omsider har jag fått veta den, och med brustet hjerta uppsätter jag denna skrifvelse, kanske den sista. Du har fångslats af en annan qvinna, kamrer Henrikssons sköna dotter, och som hon lär vara ganska rik, både hvad penningar och naturgåfvor angår, så är det ju inte underligt, att du föredrar henne framför mig. Men ännu kan jag göra anspråk på, att du besöker mig.

du vet min adress! Kom snart; jag har så mycket att säga dig. Som jag ej vet hvar du bor (äfvén det har du dolt för mig), skickar jag mitt bref dit, der du träffas hvarje dag, såsom jag hört berättas. Men, du har ju rättighet att följa ditt hjertas ingifvelse, och därför har du inga förebråelser att vänta af mig. Jag vill lida i ensamheten. Kom snart till

din älskande Malin.“

När Arvid läst den lilla biljetten liknade han mera en stenbild än en lefvande varelse. Våldsamt kramade han brefvet mellan sina fingrar, och kunde icke på en lång stund få fram ett enda ord. Men slutligen ryckte han sig lös från sitt pinsamma tillstånd och sade med klanglös stämma, i det han räckte Ellen biljetten:

“Har du läst den?”

“Nej“, hördes det som en hviskning från Ellens läppar.

“Nå, så läs den då, och detta mitt förtroende ska' nog samt visa dig, att jag är oskyldig till hvad som förevitas mig. Läs den. Sedan få vi tala om saken.“

Ellen mottog biljetten och medan hon genomläste den gaf Arvid noga akt på hennes drag. När hon slutat den, slog hon båda händerne för ansigtet och brast i en våldsam gråt. Hon förmådde icke längre lägga band på sig. Arvid yttrade icke ett enda ord, men då hon gråtit ut, sade han:

“Hvad är nu din mening, käraste Ellen?”

“Jag vet inte hvad jag ska' tro.“

“Nå, till att börja med. Den här Malin säger sig känna till vårt förhållande, och såvida inte du omtalat det för någon af dina väninnor, så finnes det, vid Gud, ingen annan qvinna än min mor, som vet om det.“

“Jag har inte yppat det för någon“, svarade Ellen sakta.

Arvid fortfor:

“För det andra. Hvarför har den der Malin adresserat brefvet till dig och inte till mig? Vidare: Då hon nu ändteligen skulle adressera det till dig, hvarför förseglade hon inte biljetten? Allt är ju nu klart, tycker jag. Vi ha en fiende, som vill oss ondt, och jag börjar

nu misstänka en viss person. Dock, mera derom sedan. Om du noga genomläser biljetten, ska' du af innehållet finna, att den fingerade Malin deri ger sig sken af att vara den ädlaste qvinna, som finnes. Hon är en martyr, som ej vill mig, den otrogne, något illa. Hon förlåter mig ju! Nå, harmonierar nu hennes beteende vid afsändningen med hvad hon talar om i brefvet? Nej, käraste Ellen. Den, som inte här kan läsa skurkstreckket mellan raderna, han kan inte se rätt djupt. Tro mig, du. Allt detta är en snara, en — —."

"Men, hvem skulle ha gjort detta", utropade Ellen, som af Arvids ord och klara blickar, hvori det lugna medvetandet, att vara oskyldig tydligt afspeglade sig nu såg att han också var oskyldig; "hvem skulle väl kunnat begå en sådan usel handling?"

"Åh, det är lätt förklarligt. Hvem annan än den, som förut — —."

"Ah — du menar löjtnant — —."

"Von Sporre, ja!"

"Gud i himmelen! Förföljer han oss ännu!"

"Så synes det. Men, du sade ju, att jemte den här biljetten fanns det några ord till dig?"

"Ja."

"Låt mig se dem!"

"Ack, hvar gjorde jag nu af dem! Jo, se här — — här — —!"

"Nå!" utbrast Arvid, då han blott kastat en enda blick på papperet. "Hade du, kära Ellen, haft mera besinning, skulle du ganska väl sjelf ha funnit att ett svek ligger här under. Se nu sjelf! Hur olika är ej stilen. Biljetten är skriven med fruntimmersstil, det synes tydligt, och lika tydligt kan hvar och en se, att dessa få ord till dig äro af en karlhand. Vår fiende har här glömt den försigtighet, som varit af nöden, för att inte uppdaga hans nedriga handlingssätt. I alla fall, äfven om detta ej skulle vara en karlstil, något som likväl *kan* hända, ty mången qvinna har en sådan stil, bevisar inte den omständigheten, att här finnes två stilar, att *två* personer haft sin hand med i spelet? Jo visst! Nå, hvad framgår deraf?"

“Att — — att — —“, stammade Ellen och lutade sitt täcka hufvud mot Arvids skuldra.

“Att allt är en handling full af svek. Hade det varit sanning, hvad här står, hvarför kunde inte den der Malin då ha skrivit alltsammans? Nej, denna gång högg vår fiende skarpt i sten.“

“Arvid, älskade Arvid“, hviskade den unga flickan och blickade med förtroende upp till ynglingen. “Jag medger att jag inte tänkte på hvad du nu sagt. Jag blef så öfverväldigad, att jag på en lång stund inte ens kunde tänka på någonting.“

I stället för svar tryckte Arvid en varm kyss på Ellens läppar.

“Ja, så ska’ det låta mellan tvenne unga älskande“, hördes en röst bakom dem, och när de bestörta vände sig om, stodo kamreren och hans maka framför dem. Kamreren fortfor, i det han smekte Ellen, som högt rodande ilat i hans famn: “Jag har förnummit allt. Din bevisning, Arvid, var präktig. Och man kan ju, så att säga, ta på skurkstrecket i brevet. Se så, mor. Nu ge vi dem vår välsignelse, och i öfvermorgon ha vi ett hejdundrande förlofningskalas.“

Så hade von Sporres snara, i stället för att skilja de älskande åt, brustit för deras kärlek och Arvids lugna eftertänksamhet. Detta bref drog i stället deras hjertan tillsammans med ännu oupplösligare band.

Ett par dagar derefter suto kaptten Hjelm buske och löjtnant von Sporre tillsammans på ett kafé och läste morgontidningarne. Den sistnämnde var ganska upp-rymd, och sedan han ögnat igenom Dagbladet, sade han:

“Jag är nästan säker på att min plan lyckats.“

“Hur så?“

“Jo, deraf att jag inte sett dem ute tillsammans. Förut såg jag dem ofta, både morgnar och qvällar på promenaderne.“

Kapttenen svarade ingenting på detta. I stället ropade han till kyparen:

“Gif mig Dagens Nyheter.”

“Läses“, blef det korta svaret.

“Nå, så gif mig det när det blir ledigt!”

“Jaha.”

Efter en stunds väntan kom ändteligen kyparen med tidningen. Vid den första blick kastade på den, ryckte han till och förde bladet tätt intill sina ögon, liksom ville han se om han icke sett fel. Men han hade nog sett rätt, ty en djup suck undslapp hans bröst, och med ett sakta mummel öfverräckte han tidningen till von Sporre, i det han visade på följande annons:

Trolofvade:

ARVID HERNER

ELLEN HENRIKSSON.

“Död och förbannelse“, mumlade löjtnanten mellan de hårdt sammanbitna tänderne, i det han reste sig upp.
“Mig återstår ingenting vidare.”

I detsamma fattade kaptenen honom i armen och pekade utåt gatan, under det han sade:

“Hvad tycks om paret? Ståtligt i sanning!”

Löjtnanten följde anvisningen och gaf till ett ryttande. Han hade sett de unga nyförlofvade gå arm i arm. Hvad de syntes lyckliga! För dem tycktes allt försvinna när de sågo in i hvarandras blickar.

“Bort härifrån!” mumlade löjtnanten och störtade ut. Några minuter stod han stilla och följde med hatfulla blickar det öfversälla paret, derpå störtade han bort i motsatt riktning, mumlande:

“Allt är förbi. Den sista minan har sprungit utan verkan.”

Kaptenen följde honom. Han syntes mera snopen än vred.

Hvilken tid af lycka och sällhet för de älskande! Endast den, som en gång varit i samma ställning, kan göra sig ett något så när redigt begrepp om hur det kännes att älska och älskas. Men allt mera stundade den tid, då Arvid skulle återvända till Upsala för att börja sina tentamina till filosofiska graden. Tanken på skilsmessan var också det enda molnet på de förlofvades himmel, men de voro äfven så pass kloka, att de icke oförståndigt, såsom andra, läto sig nedslås deraf. Det är icke alla älskande, som tänka så. Oförnuftet spelar ganska ofta en gripande roll i kärlekshistorien.

Det var sent en afton i början af september månad som Arvid och Arthur arm i arm gingo Stora Nygatan framåt och togo vägen åt Norr. De talade icke mycket i början, men slutligen sade Arthur:

“Du har ännu inte fått någon spaning på hvem brefskrifverskan är?”

“Nej“, svarade Arvid med en lätt suck. “Och“, tillade han, “hvad som mest bekymrar mig, är att måhända förtälet på nytt kan komma i gång, när vi rest till Upsala. Den der von Sporre är, med respekt till sägandes, en genuin skurk.“

“Det skrifer jag tvärt under på“, svarade Arthur, “och jag vill lifligt önska; ja, jag ville ge ganska mycket, om jag kunde träffa gunstig herrn. Jag skulle nog säga honom sanningen. Hvad angår det förtal, som du tror att han skulle sprida ut, kan du vara försäkrad om, att min far nog skall kraftigt tillbakavisa det. Dessutom börja von Sporre och hans värde kamrat Hjelm buske bli kände, för att ej säga ökände. Ingen ska' vidare tro dem.“

“Säg inte det, du! Hvad man aldramest lyssnar till i vår blaserade tid det är just den aldra minsta skandal, som kan smörjas ihop. Det kallas för en lösmält föda, och är mycket eftersökt och njutbar vid kafferepen och i supgillena. Von Sporre isynnerhet hatar mig grundligt; ty — —.“

“Tala inte vidare om den karlen“, afbröt Arthur. “Nog ha vi andra och vida bättre ämnen att afhandla, än det der. Till exempel, har du ännu talat om för Ellen ditt äfventyr i hyrvagnen i fjol?”

“Ja, bevars, och jag har inte sett henne skratta så hjertligt på länge.“

“Det tror jag nog, ty det äfventyret var af den pikantaste natur. Men“, fortfor talaren häftigare och pekade utåt Mynttorget, till hvars början de nu kommit, “der kommer en qvinna springande allt hvad hon orkar! Hvem kan det vara!”

“En stackare, som är förföljd af något stockholmslejon af den finaste gräddan“, sade Arvid, under det ett medlidsamt löje spelade på hans läppar.

Qvinnan, som, efter hvad de båda vandrarne kunde se då hon sprang förbi en gaslykta, var ganska ung, tog hvarken vägen åt Stadssmedjegatan eller Myntgatan, utan skyndade i stället så fort hon orkade utför trappan vid det så kallade Myntuset.

“Det står aldrig rätt till med henne“, utbrast Arthur och skyndade efter. “Man springer gerna inte den vägen för roskull.“

De båda ynglingarne sprungo efter och upphunno qvinnan straxt nedanför trappan.

“Släpp mig, släpp mig“, skrek hon då Arthur grep henne i armen. “Har jag inte rättighet att sjelf göra med mitt lif hvad jag vill. Släpp mig! Visst är det kallt der nere“, och vid dessa ord pekade hon med en förvirrad uppsyn på Mälarens svarta böljor, “men det är ändå bättre der, än att frysa ihjäl i skogen. Släpp mig!”

Vid dessa ord gjorde hon häftiga försök att rycka sig lös, men Arthur fasthöll henne säkert.

“Hvilken är orsaken till ditt förtviflade försök, flicka“, sade Arvid. “Du som är ung, bör väl älska lifvet?”

“Ha, ha, ha!“ skrattade flickan, som icke var någon annan än brefskrifverskan från *gränden. “Jag älska lifvet! Så ni hånar mig. Då jag inte kan betala en riksdaler och femtio öre om dagen för ett kyffe, godt

nog åt en hund, vräkes jag ut. Hvar ska' jag bo? I skogen naturligtvis. Hvem vill ha en fallen qvinna hos sig? Ingen. Och allt sedan jag skref det falska brevet har jag inte haft någon ro."

Det klack till i Arvids hjerta vid dessa qvinnans ord.

"Hvad var det för ett bref?" frågade han ängsligt.

"Vet ni inte det", utbrast flickan förvånad. Men straxt derpå sade hon. "Hå kors, det är ju sannt. Ni är inte Gud fader och kan således inte veta allt. Jo, hör på nu, ska' ni få höra", fortsatte hon lugnare. "Jag träffade för lång tid sedan två herrar på Norrbro. De följde mig hem, och den ene af dem hade mig att skriva på en fin papperslapp efter som han sade för mig. Men, ni begriper väl att jag inte kan stafva, och därför underrättade han mig om allt. Brevet var till en herre, som hette — hvad var det nu igen han hette — —? Ja, det kommer jag inte ihåg, men, så mycket vet jag, att jag skref under mitt namn, och därför gaf han mig fem riksdaler, som min värdinna tog ifrån mig. Ha, ha, ha! Hyggelig värdinna!"

"Hvad var det för ett namn du skref under", pustade Arvid och grep flickan i armen. "Säg det fort!"

"Bevars, kanske det var till er, som brevet skulle", svarade flickan i gäckande ton. "Ja, då gör det ingenting, att jag skref under, för ni är en vacker och ung herre. Men om ni vill veta mitt namn, så heter jag Malin, jag."

Ett rop af bestörtning och på samma gång vrede undslapp Arvids bröst.

"Hurudan såg den karlen ut, som bad er skriva?" Qvinnan beskref honom så godt hon kunde.

"Det är han. Min aning är då besannad", utropade Arvid. "Det kan ej vara någon annan än von Sporre."

"Von Sporre", eftersade den olyckliga qvinnan. "Ja, så tror jag han hette!"

"Träffade du honom flere gånger?"

"Nej, men en bekant till mig kände honom och

hon sade att han var löjtnant. Och jag har sjelf sett honom i uniform.“

“Förunderliga möte“, tänkte Arvid och släppte sitt tag om flickans arm. “Det är en allgod försyn, som ledt händelserna så, att de omsider komma i öppen dag. Nu ska’ du följa oss, flicka. Du ska’ få mat och husrum och en bättre framtid ska’ öppna sig för dig.“

Den olyckliga flickan såg tvekande på de båda unga männen.

“Det är sannt“, inföll Arthur. “Du ska’ följa oss till min far, och om du vill bli bättre och öfverge den bana du kommit in på, ska’ du aldrig behöfva lida nöd!“

“Jag slipper då att ligga i skogen under de våta buskarne?“

“Ja, det slipper du. Men, kom nu?“

Flickan tvekade ännu.

“Kom“, upprepade Arvid. “Du vet inte att du gjort mig en synnerligt stor tjänst genom din bekänelse. Frukta ingenting.“

Den unga flickans tankar, som tillförne varit betydligt omtöcknade, hade under samtalen klarnat, och när Arvid uttalade sitt: frukta ingenting, brast hon i tårar. Det vänliga tilltalet, i förening med ångern öfver hennes forna lefnadssätt, hade lenat upp hennes hjerta. Utan att yttra ett enda ord följde hon sine ledsagare till kamrer Henrikssons gård. Der spelades ännu en gång en upprörande scen, hvaraf följden blef den, att Malin stannade qvar på försök. Kamreren hade för stor erfarenhet af Stockholms qvinnor för att sätta obetingad lit till de första heta tårar han såg.

Bref från Ellen till Arvid.

Stockholm den 20 sept. 187...

“Min egen Arvid!

Hur tomt det kännes efter dig, är mig omöjligt att förklara. Dock vill jag icke hysa några dåraktiga tankar, utan tåligt vänta till dess du finner för godt att komma hit. Vårt dagliga lif förflyter lugnt som fordom. Det intresserar dig väl att få några underrättelser om Malin. Jag ska' försöka att skildra henne så godt jag kan. Det är en besynnerlig flicka skall du tro. Den ena dagen är hon glad som en lärka, sjunger och pratar. Den andra dagen återigen hänger hon hufvudet och ser bedröfvad ut. När jag frågar henne om orsaken till dessa förändringar svarar hon alltid undvikande. Pappa, som också observerat hennes besynnerliga lynne har kommit till den slutsatsen, att det är en frukt af hennes fordna lefnadssätt. Annars är hon ytterst arbetsam, uträttar sina åligganden fort och så väl hon kan med den ringa vana hon ännu har. Det är ändå roligt att se hur villig hon är och pappa och mamma bruka alltid uppmuntra henne (jag också förstås, ty det tillhör egentligen mig att leda hennes uppfostran) än med vänliga ord, än med smärre skänker. I går till exempel fick hon en kappa och ett par kängor. Du må tro hur glad hon blef, stackars flicka, och vi hade all möjlig möda att stilla hennes glädje, som var den mest stormiga jag sett. Vi hysa alla den föreställningen, att hon med tiden ska' bli en verksam och bra flicka.

För några dagar sedan satte hon oss riktigt i förskräckelse. Pappa, mamma och jag suto tillsammans i salen, då vi med ens få höra köksdörren kastas upp. Pappa sprang upp, men hann icke taga många steg, förrän Malin störtade in under utropet: Jag har sett honom! Jag har sett honom.“ (Hon hade varit vid Rid-

darhustorget ett ärende.) Sedan hon sansat sig berättade hon, att då hon kommit ut från det ställe, der hon varit, hade en herre, som stod i hörnet af Stora Nygatan, kommit fram till henne och helsat. Malin hade genast känt igen löjtnant von Sporre. Han hade då frågat henne om oss, ty han sade, att han spionerat ut att hon var i vårt hus. Han hade också sport om brevet, det olycksaliga du vet, men som Gud ske lof nu är offradt åt lågorna. Likaså hade han frågat efter dig, och utöst smädelser mot dig. Malin hade likväl icke gifvit honom svar på tal, utan under tystnad fortsatt sin väg. Löjtnanten följde ihärdigt och när de kommit till en af gränderne, hade han fattat henne i armen och bedt henne stanna. Malin hade då skrikit till, slitit sig lös och sprungit, alltjemt förföljd af von Sporre. Hvert han tagit vägen, det kunde icke den stackars flickan veta. Af en händelse gick pappa fram till ett af fönstren och tittade ut. Hvad han då såg talade han ej om så länge Malin var inne, men då hon blifvit så pass lugnad, att hon kunde återgå till sina sysslor i köket sade han att den förste han såg på gatan, var löjtnanten, som sakta gick fram och tillbaka utanför huset midt emot vårt. Men då han af en händelse kom att se uppåt våra fönster måtte han blifvit varse pappa, ty blixtnabbt hade han försvunnit i en af gränderne. Pappa tittade ut på gatan många gånger den qvällen, men löjtnanten var och förblef borta. Emellertid är Malin så förskrämd, att hon knappt töres gå ut ens på ljusa dagen. — — —.

Hvad som den unga fästmon vidare hade att förkunna, öfverhoppa vi, och delgifva våra läsare i stället ett utdrag af *Arvids bref till Ellen*.

Upsala den 1 nov. 187...

“Käraste Ellen!

— — — — —
 — — — — —
 Ändteligen ha tentamira börjat. Jag går hvarje dag som i ett svettbad. Den tid, då man tenterar, glöm-

mer man väl aldrig. Ätminstone gör jag det icke. Man tycker att allt är sig så olikt. Man tror knappt på någon annan verklighet, än det man är nödsakad att plugga i sig. Och bokstäfver, figurer och siffror dansa om för ögonen. Det tillhör den lärda stråten under dessa pinsamma dagar. Ser jag en kamrat, som ännu icke kommit i "skärselden", så beklagar jag honom tyst för mig sjelf. Ser jag åter en professor eller adjunkt, inför hvilken jag snart ska' stå, liksom framför en Pontius Pilatus, då, kan du tro det, beklagar jag mig sjelf. Men, bort med dessa sorglustiga betraktelser!

De stunder, då kropp och själ fordra vederqvickelse, brukar jag för det mesta tillbringa i några goda vänners sällskap, hvori äfven Arthur är innesluten. Ibland ta vi hem punsch till endera af oss, ibland slå vi oss ned på något schweitzeri för att njuta af sorlet och sången omkring oss. Det är i sanning ganska uppfri-skande efter dagens plugg och svettningar. En qvällstund suto vi sålunda tillsammans på *Novum*, skämtade och pratade. Det var samma dag som jag slutat min tentamen i matematik. Detta var det mest ansträngande ämnet för mig, och glad hade jag naturligtvis anledning att vara, då jag af professorn erhöll betyget non sine laude (icke utan beröm). Jag hade icke heller gjort anspråk på att få något högre.

Sång och skratt omvexlade med muntra berättelser och klang med glasen. Man kunde genast se på stämningen, att man befann sig bland glada studenter, af hvilka ganska många länsa pappas kassa endast för att "ligga vid akademien". Då, just som glädjen stod högt i taket, öppnades dörren och fyra uniformerade militärer inträdde. De båda sista voro kapten Hjelmbuske och löjtnant von Sporre. Arthur och jag vexlade hastigt blickar, ty vi anade, att det skulle bli något spektakel utaf. Officerarne märkte oss likväl ännu icke, utan slog sig ned i yttre rummet. Vi suto i det der innanför belägna. Med öfvermodig ton befallde von Sporre en hel butelj punsch, och efter hvad jag kunde se, väckte hans snobbaktiga uppträdande allmän förargelse. Du skall icke tro, att det på schweitzerierna i Upsala går

till på sådant sätt som i Stockholm. Ju mer man vräker sig på det sist nämnda stället, dess större anseende får man öfverhufvud af publiken; men i Upsala duger icke ett dylikt uppträdande, såsom du skall få höra. Studenterna började småningom att för sig sjelfve mumla om oförskämndhet och utkastning, men icke förthy så fortforo herrar militärer att uppträda fräckt. Men, när deras oförsynthet började gå till den punkt, att till och med i Stockholm dylika militärbragder bli ogillade, då reste sig en axelbred student och sade med fullkomligt lugn stämma:

“Om inte herrarna uppföra sig som folk, så bli ni utkastade.”

Knektarna rusade upp med von Sporre i spetsen. Betydligt ankommen som han redan var då han trädde in, kråmade han sig som en påfogel och *täcktes*, enligt sitt eget uttryck, svara *de obildade studenterna* med följande ord:

“Om ni inte håller munnen, så expediera vi er det fortaste till andra världen!”

Och när hans tappre kamrater martialiskt slog på sina sablar och rätade ut sig, då brast ett skallande gapskratt lös i alla rummen. En stormande handklappning följde, och derunder hördes täta *dacaporop*. Jag måste tillstå, att jag unnade herrar militärer en grundlig afbasning för deras snobberi. Studenternas opinionsyttringar gjorde knektarna ursinnige, såsom du väl kan förstå, ty nog är det harmligt, att när de i sjelfva hufvudstaden spela en öfversittarroll, de i en småstad röna sådant motstånd. Här kommer jag med ett litet inpass. Det ser alls icke ut som om hufvudstaden hade något godt inflytande på herrar garnisonsofficerare. En besynnerlig företeelse i alla fall. Hur annorlunda uppföra sig icke då officerarna vid landtregementena! Derpå har jag sett flerahanda prof. Ingen landtofficer skulle uppfört sig så, som dessa stockholmsnobbar. Det är sorgligt, att garnisonstjensten så skall demoralisera män med bildning, åtminstone någon boklig.

När officerarna uppträdde på ett så opassande sätt förtröt detta naturligtvis studenterna, och de reste sig i

massa. Vapnen togos med våld i beslag, och sedan föstes orostiftarne ut på gatan, hvarefter sablarne kastades ut till dem. Utkastandet försiggick ändå icke utan betydliga skråmor, af hvilka de flesta kommo på knektarnes lott. Sedan dess har jag inte sett von Sporre. Förmodligen reste han och hans kamrater hufvudstupa till Stockholm igen, när de i Upsala icke kunde få uppträda med den glans som de ansågo förenlig med deras ställning.“

Din egen Arvid.

14.

Åter hade våren kommit till Nordens kuster, beströdt dem med glänsande blommor, löfvat träden, frigjort böljorna och gjutit en glödande lifslust i människornas bröst. Med hans ankomst hade också Arvid infunnit sig i Stockholm. Examen var genomgången med heder. Väl voro hans moders välsignelser dyrbara, men ljufvare var Ellens enkla: "Tack min Arvid."

Kamrer Henriksson, som icke tyckte om långa förlofningar när de icke behöfdes, påskyndade med all makt bröllopet, och de som icke hade någonting deremot, det var naturligtvis de älskande. Väl talade icke Ellen öppet om sin längtan att förenas med den hon gifvit sin varma kärlek, men det syntes nog på hennes blickar, och hennes sträfvanden, att hon ingenting högre önskade, än att vara färdig till den dag, då hon skulle inträda i en annan verkningskrets.

Naturligtvis voro hennes väninnor så artiga och förekommande som möjligt, men ingen af dem kunde bevisa sin vänskap mot henne på ett sådant sätt som Malin. Hon, den stackars flickan, som för icke länge sedan varit prigsifven åt det allmänna föraktet, hon var nu i stället högt aktad, icke blott af kamrerens familj, utan äfven af alla, som kände henne. Hvad lagarnes stränghet icke kunde åstadkomma, det gjorde mildheten,

och hvad henne vidkommer gjorde sig den satsen gällande. Vill du upprätta en fallen, så gör det med mildhet, icke med stränghet. Och hur många arma varelser, både män och qvinnor, som under andra förhållanden skulle kunna bli nyttiga varelser, störtas icke nu i ohjelpligt elände af våra snart sagdt drakoniska lagar! Statistiken visar det aldrig bäst. Den låter oss äfven se orättvisan i de bestämmelser vår tid funnit för godt att låta gälla som lag.

Kamrer Henrikssons präktiga våning strålade af ljus. Den ena vagnen efter den andra aflemnade sitt innehåll och rullade vidare. Det är i dag bröllopsdagen. Hvem känner icke huru det går till vid en sådan högtid! Det finnes väl icke mången, som ej varit med på ett bröllop, sett de nygiftas förtjusta blickar; sett tärnornas förstulna ögonkast på marskalkerne; hört desse sist nämndes mer och mindre lyckade tal på vers och prosa; varit med om skålarne för brud, brudgum och deras föräldrar, och slutligen vandrat hem med underliga känslor i bröstet!

Och den qvinna, som stått brud, hon vet nog hvilka aningar, som nu bodde i Ellens barm, när predikanten uttalade sin välsignelse; den man, som fört till altaret den han egnat sina ädlaste tankar och känslor, han vet också hvad Arvid tänkte, då religionsläraren med djup och allvarlig stämma utsade dessa, vigsselformulärets skönaste och mest betydelsefulla ord:

“Ty ligger det makt uppå, att bedja Gud om en sådan maka, hvars hjerta, öppet för sanning och dygd, etc.”

Många ha tillförne skildrat huru det går till på ett bröllop. Vi lemna för den skull detta ämne att öfvertänkas af hvar och en, enkannerligen dem, som tänka på att förr eller sednare träda i brudstol.

Samma afton som Arvids och Ellens bröllop stod syntes, ungefär vid tiotiden, tvenne män långsamt komma gående öfver Riddarhustorget och vika af in på Stora Nygatan. De tycktes icke ha brådtom, ty ofta stannade

de vid bodfönstren och hade sina reflexioner öfver de artiklar, som lågo der. De båda vandrarne, i hvilka vi igenkänna kaptenen och löjtnanten, voro civilt klädde. När de omsider kommo fram till bröllopgården, stannade de på trottoaren midt emot bland den menniskohop, som der samlat sig för att, enligt gammal öflig sed gapa på bruden.

I samma ögonblick som de båda militärerne kommo fram, ropade en grof karlstämman:

“Bruden fram!”

“Bruden fram!” skreko ett dussin röster, och äfven en och annan gäll fruntimmersstämman lät höra sig.

Bruden kom. Hvad hon var skön i sin enkla hvita klädning! Också genomlopp ett sorl af beundran folkhopen, och som dess yttringar af glädje och förnöjelse pläga uttrycka sig på ett enda sätt, skallade i det samma ett väldigt “hurra!” mot den rodnande Ellen.

“Djefvulen anamma den bokmalen“, hväste löjtnanten och grep kaptenen våldsamt i armen. “När jag tänker på att hon kunnat vara min, om inte den pojkbymingen kommit emellan (slagit mig ur brädet tänkte han säga), kan jag nära nog spricka af harm!”

“Ah, lugna dig, kära bror“, förmanade kaptenen med lågmäld stämman. “Ännu finnes det qvinnor, lika sköna som hon deruppe. Sök blott, och du ska', liksom jag, finna någon till slut.”

“Dra åt Helsingland med ditt fördömda lugn“, svarade löjtnanten vresigt. “I stället för att beklaga mig, gör du — — —.”

“Beklaga dig“, afbröt kaptenen och drog löjtnanten med sig ur trängseln. “Det kan naturligtvis aldrig falla mig in, ty då skulle jag också beklaga mig sjelf, och det gör jag inte vid första hugget.”

“Ha, ha, ha! Ja, det är sannt“, skrattade löjtnanten. “Du var också en af hennes tillbedjare. Ha, ha, ha! Vi ha blifvit lurade båda två på den konfekten.”

“Håll inne med ditt hån“, utbrast kaptenen förargad. “Eftersom vi båda äro i samma fördömelse, så låt oss dra jemt både i sorger och glädje. Det kännes alltid lättare då!”

“Du talar som en spränglärd filosof, min käre kapten. Vi ingå nu ett fostbrödralag, och fastän dess ytt-ringar icke få spåras af våra landsmän, så — —.”

“Tro mig du“, afbröt kaptenen och drog löjtnanten några steg tillbaka, “derute är ett dylikt förbund af nöden. Utan det skola vi gå under, men med förenade krafter är det möjligt att vi om ett halft dussin år kunna vända tillbaka med späckade plånböcker.”

“Du talar alldeles som en bok, kapten“, ropade löjtnanten, som vid de förespeglingar som gjordes honom, fick ett muntrare lynne igen. “Men hvad är det? Jag tror, fördubble mina inkomster, att folket hurrar igen!”

Så var det också. Brudens skönhet inverkade mäktigt på åskådarne, och de hade icke något annat sätt att gifva sin belåtenhet till känna. Men midt under hurra-ropen hördes en skarp och obehaglig hvissling. Den kom från löjtnant von Sporre, som, då han icke på något annat sätt kunde få utösa sin vredes skålar öfver det lyckliga brudparet, tillgrep denna oädla utväg. Han trodde att ingen skulle observera honom, men deri miss-tog han sig. En illa klädd arbetare, som stod honom nära, grep honom utan vidare krus i kragen, under det han skrek:

“Står du och hvisslar, din sakramenskade skojsare! Jag ska' lära dig, jag.”

Hans afsigt var tydligt att låta von Sporre känna styrkan af sina näfvar, men som löjtnanten icke tyckte så särdeles om att få göra bekantskap med dem, gjorde han en hastig svängning på klacken, och det med den påföljd att arbetskarlen icke blott släppte sitt tag, utan äfven störtade baklänges af den våldsamma knuff, som kapten i detsamma passade på och tilldelade honom rakt i bröstet. Svordomar från den fallne och hans fram-springande kamrater följde derpå, men hur ifrigt de än letade bland folket, funno de likväl icke dem de sökte.

Klockan hade slagit ett och i österns bryn syntes den första randen af morgonrodnaden. Den vida staden var öde. Endast de patrullerande konstaplarnes fotsteg gånge genljod på de smala gatorna. Utanför bröllops-gården var det också tyst och stilla.

Vi försätta oss ned till Skeppsbron, till ångaren "L. Torstensson", som just nu lade ut, för att afgå till Lübeck. Bland de passagerare, som vandrade fram och tillbaka på akterdäcket och beundrade den sköna morgonen, finna vi kapten Hjelmbuske och löjtnant von Sporre. De sågo dystra ut, ty på obestämd tid skulle de lemna sitt fädernesland, dertill tvingade af omständigheterna, och utsätta sig för okända öden i ett främmande land. Läsaren har väl redan gissat, att målet för deras resa var Amerika? Så förhöll det sig också. Liksom så många andra ville de i främmande land söka den utkomst, som de hemma äfven skulle kunnat förvärfva sig med ett ordentligt lefnadssätt. De trodde visserligen icke, att de skulle komma att "skära guld med täljknifvar", så förståndiga voro de ändock, men de kunde icke låta bli att hysa det bedrägliga hopp, att de skulle komma fortare fram till rikedomerna der ute, än hemma i det fattiga Sverige. Mången händer likväl den sällsynta lyckan, att de behöfva jemförelsevis få år, för att samla större egendom, än de i hela sin lifstid skulle kunnat göra hemma, men detta beror dock helt och hållet på deras egen händighet och uppfinningsförmåga. Flertalet går antingen under, eller framläpar sitt lif i större brist än hemma.

Ångaren lade ut. Maskinen började arbeta, och sakta aflägsnade sig båten.

"Farväl, sköna Stockholm!" ropade kaptenen.

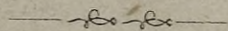
"Farväl", mumlade löjtnanten och kastade en blick öfver Söder, Staden och Norr. "Det är kanske sista gången jag ser dig."

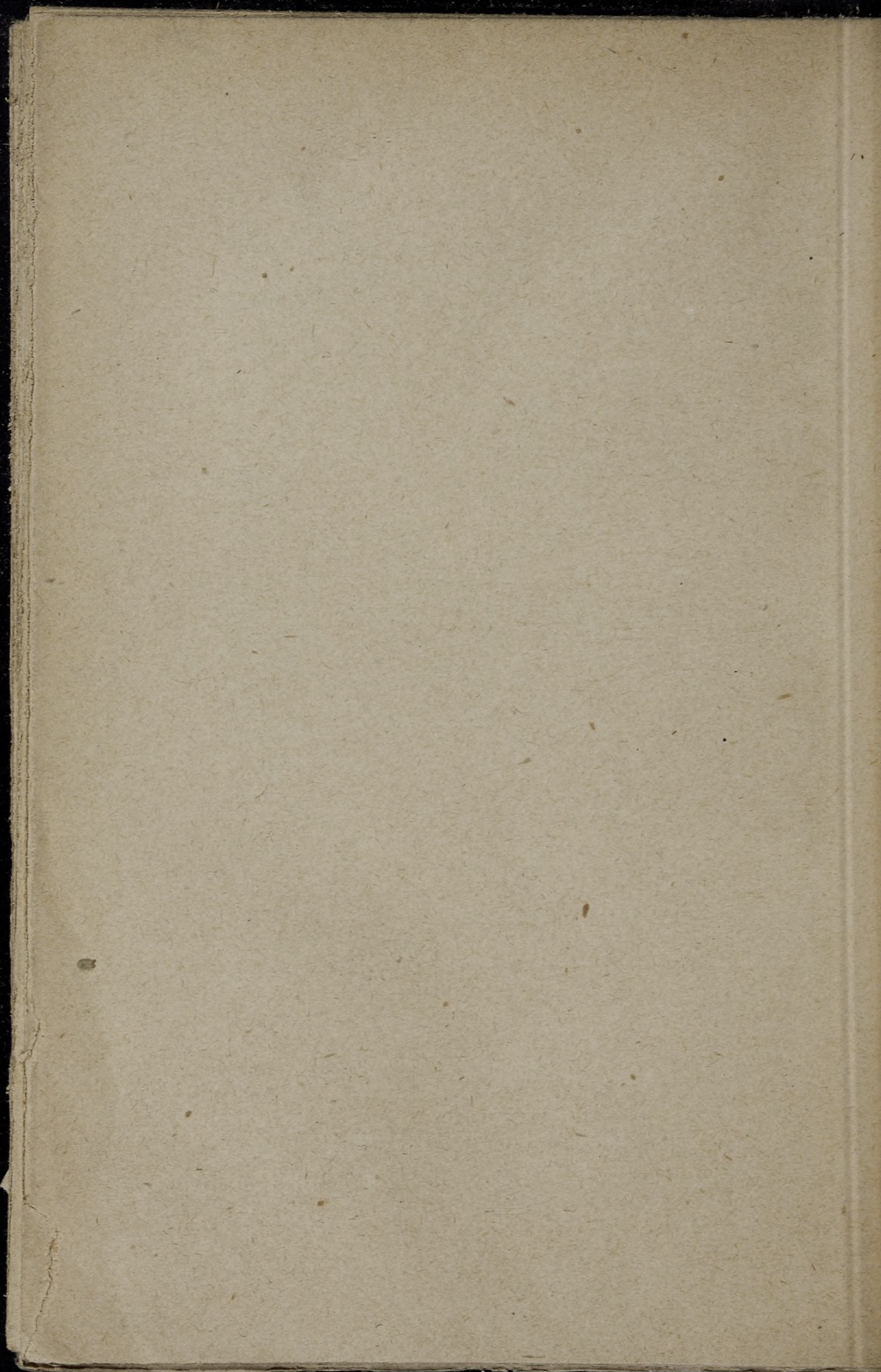
Vår berättelse är nu slut, och mycket finnes ej att tillägga. De båda militärernas öden äro obekanta, och skola måhända för alltid bli det.

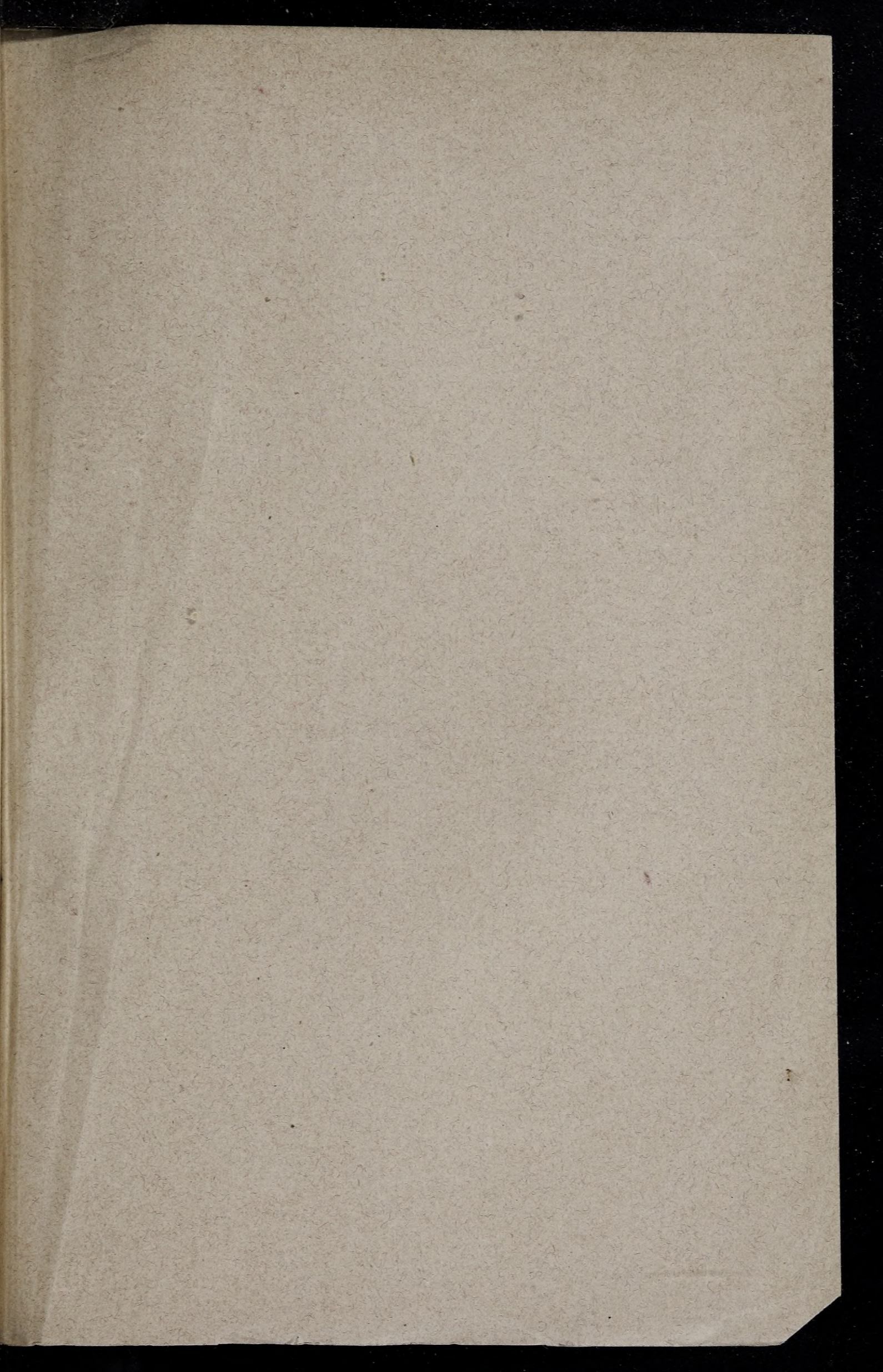
Några månader efter Ellens bröllop firade Malin sitt med en ung snickaremästare, som fäst sig vid henne. Kamreren bekostade bröllopet, och gaf den unga hustrun en rätt vacker hemgift. Hur olika hade icke hennes öden nu gestaltat sig! Aldrig glömde hon dem, som genom mildhet och ett kärleksfullt behandlande räddat henne från vanära och en graf i de kalla höstvägorna.

Behöfva vi upprepa att Arvid och Ellen blefvo så lyckliga som tvenne älskande, som vunnit sitt mål, kunna bli? Vi tro det icke, och avsluta sålunda denna lilla teckning ur vårt hufvudstadslif med dessa ord:

Finnes här mycken uselhet, så finnes här också mycket ädelt och mycken välvilja.

Historiska romaner

af J. O. Åberg.

- Erik Ollikainen*, pris 1 krona.
Spofvens Pistol, pris 50 öre.
Sammanvärjningen i Krakau, pris 50 öre.
Karl XII:s värja, andra upplagan, pris 80 öre.
Ett Qvinmodåd, andra upplagan, pris 60 öre.
Lots-Jakob, andra upplagan, pris 1 krona.
Skräddarne i Greiffenhagen, 2:dra uppl., pris 35 öre.
Karl XII som fångvaktare, pris 50 öre.
Lasse i gatan, pris 60 öre.
Banér i säcken, pris 1 krona.
Måns Lurifax, pris 75 öre.
Snapphanarne, pris 2 kronor.
Den siste karolinen, pris 60 öre.
Mjölneflickan vid Lützen, pris 50 öre.
Under snapphanecken, pris 1 krona.
Öfverlöparen, pris 50 öre.
Länsmannen, pris 60 öre.
Svenskarne på Hammershuus, pris 1.75.
Kapten Severin, pris 1.25.
I hälvägen, pris 60 öre.
Nattvardsgästerna, pris 75 öre.
Gustaf II Adolfs Sista Julafton m. fl., pris 1 krona.
Tyrannens lön, pris 50 öre.
- Gösta Kroknäsa*, pris 75 öre.
Rebellens dotter, pris 75 öre.
Soldattorpet vid Rajalaks, pris 75 öre.
På Köpingshus, pris 60 öre.
Rifjernet, pris 35 öre.
Storm, Strid och Frid, pris 60 öre.
Hjeltarne från Savolaks, pris 2.25.
Stensö-Lasse, pris 60 öre.
Fiskarflickan, pris 60 öre.
Daniel Juth, pris 40 öre.
Eleonora Lubormirski, pris 2.25.
Räfskinnet, pris 75 öre.
Carl XV:s Skyddsling, andra upplagan, pris 60 öre.
Furstinnans Smycke, andra upplagan, pris 30 öre.
Björneborgaren, pris 50 öre.
En Konungasons Öde, pris 40 öre.
Carl XII i Stralsund, pris 60 öre.
Gustaf IV Adolf och Torparflickan, pris 50 öre.
Kosackflickan, pris 1.50.
Carl XII:s Skyddsling, pris 40 öre.
Berättelser vid Soldattorpet I, pris: 1.50.
Fyrvaktaren på Moikepää, 75 öre.
Arvid Herner, pris 80 öre.
Snapphanen, pris 35 öre.
Femte Brigaden.
De Frivillige.
Barrikadkämpanne.

Af Sylvia.

- Magdalena Rudenschöld*, pris häftad 4.50, inb. 5.50.
Axel Fersen och Marie Antoinette, pris häftad 2.50, inb. 3.50.

Af Lodbrok.

- Fänrik Flinks minnen från trettioåriga kriget*, häftad 3.75, inb. 5 kr.
Fröken Bärfelts hemlighet, pris 6 kronor, inb. 8 kronor.
Birger Jarls söner, pris häftad 6.75, inb. 9 kr.

Icke historiska romaner

af Lodbrok.

- Nybygget vid Vargkullen*, pris häftad 4.50, inb. 5.50.
Millionärens Dotterson, pris häftad 3 kronor.